

En grönskande trädgård i staden

Ett gestaltungsförslag för en studentnationsträdgård i Uppsala

Helen Gunnarsson, Emma Wikström

Kandidatarbete 15 hp, institutionen för stad och land
Landskapsarkitektprogrammet, Ultuna
Uppsala 2017

Titel: En grönskande trädgård i staden: Ett gestaltningsförslag för en studentnationsträdgård i Uppsala

Engelsk titel: A Green Garden in the City: A Design Proposal for a Student Nations Garden in Uppsala

© Helen Gunnarsson, Emma Wikström

Handledare: Helena Espmark, SLU, institutionen för stad och land

Examinator: Ylva Dahlman, SLU, institutionen för stad och land

SLU, Sveriges lantbruksuniversitet, fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap

Institutionen för stad och land, avdelningen för landskapsarkitektur

Omfattning: 15 hp

Nivå: Grundnivå G2E

Kurs: EX0725, Projekt i landskapsarkitektur

Landskapsarkitektprogrammet, Ultuna

Nyckelord: gestaltning, landskapsarkitektur, slitage, studenter, trädgård, design, garden, landscape architecture, students, wear

Omslagsbild: Perspektiv av trädgårdens nya gestaltning. Illustration av Emma Wikström.

Alla bilder i arbetet används med erforderliga tillstånd.

Publiceringsår: 2017

Publiceringsort: Uppsala

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se/>

Sammandrag

Syftet med denna uppsats är att gestalta en studentnationsträdgård så att den tillmötesgår de krav som ställs på platsen i form av slitagetållighet och flexibel användning. Detta uppnås genom en designprocess uppdelad i förstudie och gestaltning. Förstudien sker i form av en platsinventering, en kvalitativ gruppintervju med de som arbetar heltid på nationen samt en enkät till nationens ämbetsmän. Informationen från förstudien bearbetas i en gestaltningsprocess genom platsanalys och skissarbete. Platsen som gestaltas är Uplands nations trädgård i centrala Uppsala. När städer blir tätare ska fler invånare samsas om de grönytor som finns och slitaget blir då högre på dessa. Som landskapsarkitekt är det därför aktuellt att kunna gestalta miljöer som klarar högt slitage, men som ändå upplevs som gröna platser då detta har en positiv inverkan på människors psykiska hälsa. En riskgrupp för psykisk ohälsa och stress är studenter, vilka också har en begränsad tillgång till trädgårdar eller småskaliga gröna utemiljöer då de ofta bor i lägenhet. I Uppsala finns 13 studentnationer som anordnar olika aktiviteter med studenter som huvudmålgrupp. En av dessa studentnationer är Uplands nation som erbjuder besökarna fika, pub, klubbverksamhet och föreningsliv. Uplands nation är en av de nationer som har en egen trädgård vilken är öppen för allmänheten under all verksamhet som inte kräver medlemskap. Trädgården har ett högt besöksstryck vilket också utsätter den för ett högt slitage. Genom att ge trädgården en ny gestaltning blir den anpassad för att klara slitaget, samtidigt som den förblir en grön miljö med möjlighet till flexibel användning. Gräsmattan byts ut mot stenmjöl och trädgården ramas in med perennrabatter, syrenhäck och klätterväxter. Stenmjölasytan tillsammans med en ny stenläggning i natursten möjliggör för många bänkbord att placeras ut under sommaren då pubverksamheten använder trädgården, men ytor kan även användas som dansgolv under nationens klubbarrangemang.

Abstract

The purpose of this thesis is to design a student nation garden so that it meets the demands of the site in terms of wear resistance and flexible use. This is achieved through a design process divided into preliminary study and design. The preliminary study is in form of a site analysis, a qualitative group interview with those who work full time at the nation and a survey to the nation's office holders. The information from the preliminary study is processed in the design through site analysis and sketching. The place for the design is Uplands student nation's garden in central Uppsala. When cities gets denser, more residents will have to share the green spaces that exist and the wear will be higher on them. As a landscape architect, it is therefore important to be able to design environments that can handle high levels of wear but still be experienced as green spaces as this has a positive impact on people's mental health. A risk group for mental illness and stress are students who also have limited access to gardens or small-scale green outdoor environments as they often live in apartments. In Uppsala there are 13 student nations that organize different activities with students as the main target group. One of these student nations is Uplands nation that offers visitors coffee, pub, club activities and community life. Uplands nation is one of the nations that has its own garden, which is open to the public during all activities that do not require a membership. The garden has a high number of visitors which exposes it to a high wear and tear. By giving the garden a new design it will be adapted to manage the wear and tear while remaining a green environment with the possibility of flexible use. The lawn is replaced with fine gravel and the garden is framed with perennials, lilac and climbing plants. The fine gravel, along with a new stone foundation in natural stone, allows for many benches to be placed in the garden during summer when the pub activities use it, but the surfaces can also be used as a dance floor during the nation's club arrangement.

Innehåll

<i>Introduktion.....</i>	<i>5</i>
<i>Bakgrund.....</i>	<i>5</i>
<i>Syfte och frågeställning.....</i>	<i>6</i>
<i>Avgränsning .....</i>	<i>6</i>
<i>Metod.....</i>	<i>6</i>
<i>Förstudie .....</i>	<i>6</i>
<i>Gestaltning .....</i>	<i>8</i>
<i>Resultat .....</i>	<i>9</i>
<i>Förstudie .....</i>	<i>9</i>
<i>Platsen idag.....</i>	<i>11</i>
<i>Gestaltningsförslag .....</i>	<i>17</i>
<i>Diskussion .....</i>	<i>24</i>
<i>Resultatdiskussion .....</i>	<i>24</i>
<i>Metoddiskussion .....</i>	<i>24</i>
<i>Slutsats.....</i>	<i>24</i>
<i>Referenser.....</i>	<i>25</i>

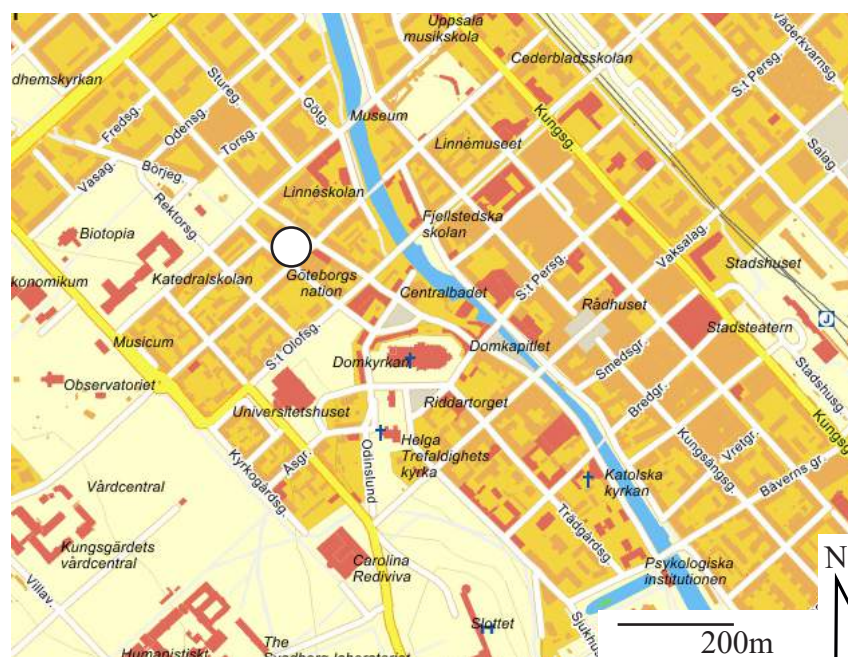

Introduktion

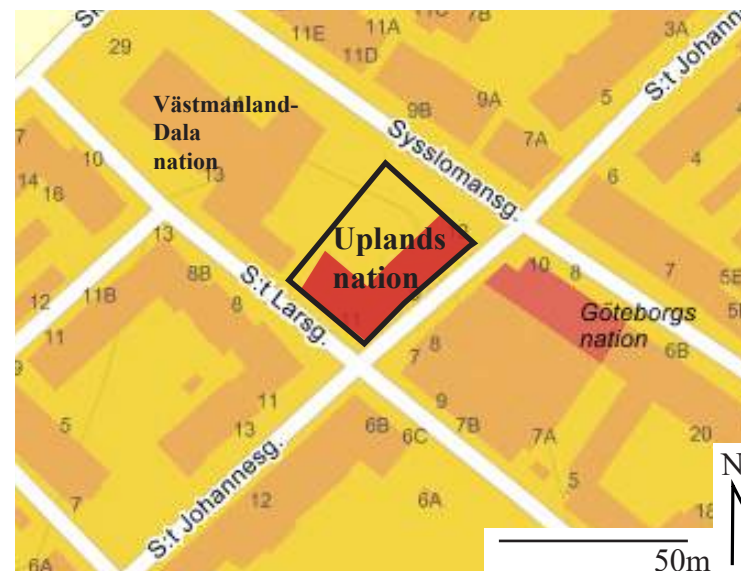
I Uppsala studerar cirka 45 000 studenter vid något av stadens två universitet, Sveriges Lantbruksuniversitet¹ och Uppsala universitet (Uppsala universitet 2017a). Enligt en rapport utgiven av Uppsala studentkår år 2014 upplever var tredje student i Uppsala psykisk ohälsa eller stress (Ekström, Wikblom 2014) och ett sätt att minska stress är att vistas i natur- och trädgårdsmiljöer (Klingberg 2017). Trädgårdarna som hör till studentnationerna är därför betydelsefulla för studenternas tillgång till grönska.

Som landskapsarkitekt är det viktigt att kunna gestalta miljöer som kan kombinera grönska med ett högt slitage. När städer blir tätare ska fler invånare samsas om de grönytor som finns (Boverket 2007). Detta kan orsaka ett högre slitage på dessa, något som märks i vissa parker där gräset fått bytas ut mot konstgräs eller gummiastfalt (Boverket 2016). De grönytor som blir kvar får en allt större betydelse för att tillgodose människors behov av gröna miljöer.

I den här uppsatsen utformar vi en gestaltning som tar hänsyn till slitaget som uppstår på en plats med högt besöksstryck.

Figur 1. Skala 1:13000/A3. Den vita pricken visar Uplands nations placering i Uppsala stads centrum. © Lantmäteriet, i2017/764 med tillägg av Helen Gunnarsson.

Figur 2. Skala 1:2000/A3. Bilden visar Uplands nations (område med svart ram) placering i förhållande till omgivningen.
© Lantmäteriet, i2017/764 med tillägg av Emma Wikström.

Bakgrund

Nedan ges en bakgrund till Uplands nation, slitage och tidigare arbeten som rör ämnet.

Uplands nation

I Uppsala finns 13 studentnationer som tillhandahåller bostäder, stipendier, föreningsliv, arbetsmöjligheter med mera till studenter inskrivna vid Uppsala universitet eller Sveriges lantbruksuniversitet (Uppsala universitet 2017b). Nationerna är namngivna efter Sveriges landskap och drivs av och för studenter.

Uplands nation är en av de 13 studentnationerna och ligger centralt i Uppsala cirka 200 meter från Uppsala domkyrka. Nationens verksamheter består bland annat av fika, pub och klubbverksamhet utöver nationens föreningsverksamheter (Uplands nation 2017). Trädgården är öppet för allmänheten under dagtid men under kvällstid krävs det medlemskap i någon av de 13 studentnationerna för att besöka trädgården. Nationens pub, Svantes källare, är öppen varje kväll i veckan och använder nationens källare samt trädgård. Under klubbarrangemangen förekommer dans och livemusik både inomhus och utomhus i trädgården. Under pub- och klubbverksamheten förekommer alkoholförsäljning. På torsdagar serverar nationen ärtsoppa och våfflor under eftermiddagen.

Nationen drivs av sex studenter som tagit studieuppehåll för att arbeta heltid på nationen samt cirka 20 ämbetsmän som har förtroendeuppdrag på nationen vid sidan om sina studier.

Uplands nations trädgård

Uplands nation har en av de större nationsträdgårdarna och den har varit i nationens ägo sedan år 1825. Det har skett flera ombyggnationer på platsen sedan nationen flyttade in (Uplands

Figur 3. Fotograf som visar kön till Uplands nations valborgsfirande 2017. Bilden visar det höga antalet besökare som trädgården tar emot under sitt valborgsfirande som anordnas varje år. Bilden används med tillstånd av George Xystouris, Uplands nation (2017-04-30).

nation 2017). Idag används trädgården flitigt av många av Uppsalas studenter vilket har orsakat ett högt slitage på platsen då den inte är anpassad efter dagens höga besöksstryck. Det finns en önskan från Uplans nations sida att renovera trädgården då det intensiva besöksstrycket i kombination med ett bristande skötsel- och underhåll har gjort den sliten och nedgången. År 2016 instiftades ämbetet trädgårdsmästare vilket är en person som är ansvarig för nationsträdgårdens skötsel och utformning. Helen Gunnarsson, en av författarna till denna uppsats, har haft ämbetet sedan instiftandet vilket innebär att hon har erfarenhet av trädgården och nationsverksamheten sedan början av 2016.

Trädgårdens öppna ytor används främst för sittplatser, både under dagtid och kvällstid. Under kvällstid, när det är tillräckligt varmt ute, används trädgården av Svantes källare som under sommaren går under namnet Svantes trädgård då verksamheten främst bedrivs i trädgården. Under våren fylls trädgården av stolar, bord och bänkbord i trä för utomhusbruk. Möblerna kan flyttas runt i trädgården av de som arbetar på nationen och besökare, och kan användas fram tills säsongen för att sitta utomhus bedöms vara över. I trädgården finns det stenlagda terrasser intill nationshuset. På terrasserna står ställningar för infravärme med utfällbara markiser. Det är en plats där många väljer att sitta. Många sitter även på den slitna gräsmattan som också den fylls med möbler. Under hela sommaren är besöksstrycket i trädgården högt vilket förmodligen är anledningen till att gräsmattan är sliten.

På grusytan vid entrégrunden ställs ett bord upp där det under pubens öppettider kan sitta personal som kontrollerar att besökarna har nationskort och legitimation. I övrigt är grusytan en bortglömd del där mycket skräp och fimpar hamnar för att bli liggande.

1 Sebastian Remvig ordförande Ultuna studentkår, muntligen
1 juni 2017

Nationen har fler medlemmar idag än på 1800-talet och det är betydligt fler som använder trädgården (Uplands nation 2017). Det hårda slitaget vittnar om att dagens användning ställer helt andra krav på platsen än dåtidens användning.

Figur 4. Visar trädgårdens västra del. Till vänster i bild syns nationshuset och en av de två barerna. I förgrunden syns den slitna gräsmattan. Fotografi av Emma Wikström (2017-03-28).

Figur 5. Bilden visar hur det kan se ut när det är pubverksamhet i trädgården. Människor rör sig i hela trädgården som lysas upp av ljusslingor och gattyktor. Fotografi av Emma Wikström (2017-05-27).

Slitage

I skriften *Material i landskapet – att åldras med skönhet* menar Desiree Johansson att slitaget är större i utemiljöer än inomhus, delvis på grund av att kontrollen över brukaren är mindre men också på grund av att skötsel- och underhållsnivån ofta är lägre (2007, s. 6). En viss mängd skräp och ett visst slitage utomhus är svårt att komma ifrån och brukar enligt Johansson (2007, s.6) anses acceptabelt. Hur slitage påverkar ett material beror enligt författaren på materialet i sig och vilken typ av slitage det utsätts för. Skolgårdar tillhör enligt Johansson våra mest slitageutsatta utemiljöer då de brukas ofta och av många (2007, s. 26-27). Ett lugnare bruk av utemiljön, likt det som sker i den egna trädgården, sliter väldigt lite på materialen enligt Johansson. Hon skriver vidare att ett högt slitage kombinerat med bristande underhåll kan medföra ett snabbt förfall av miljön. I miljöer som redan är smutsiga och trasiga tenderar dessutom förstörelsen att öka (Johansson 2007, s.6).

Kunskap om ämnet

Vi har inte hittat någon litteratur som specifikt behandlar slitage i trädgårdar eller gröna miljöer, men det finns en del skrivet om slitage i lekmiljöer för barn, exempelvis ett examensarbete från Landskapsingenjörsprogrammet vid Sveriges Lantbruksuniversitet i Alnarp med titeln Buskar för barns utemiljö – Kriterier för fungerande växtval av Anna Olsson från 2006. I arbetet behandlas bland annat hur slitage påverkar buskar och hur man kan undvika det, samt vilka växter som är lämpliga att använda i barns utemiljö. Det finns även ett examensarbete av Patrik Axelsson från 2013, även det från landskapsingenjörsprogrammet vid Alnarp, med titeln Växter där barn leker som har gjort ett försök i att bedöma vedartade växters lämplighet för leksammanhang utifrån risk, slitagetålighet och lek. Lekplatser som växtplats ställer stora krav på växters tålighet för slitage. Slitaget i den miljö vi gestaltat ser dock inte likadant ut som det som sker i barns utemiljö. Då barns utemiljöer ofta är utformade för att tåla lek i växtmaterialet är examensarbetena från landskapsingenjörsprogrammet inte helt relevanta för oss.

Syfte och frågeställning

Syftet är att utarbeta ett gestaltungsförslag för Uplands nations trädgård som tillmötesgår de krav som ställs på platsen.

Frågeställning

Hur kan Uplands nations trädgård gestaltas så att den klarar det höga slitaget och samtidigt vara en grönskande mötesplats?

Avgränsning

Arbetet har avgränsats genom två principer. Dessa principer redovisas nedan.

Presentationsavgränsning/materialavgränsning

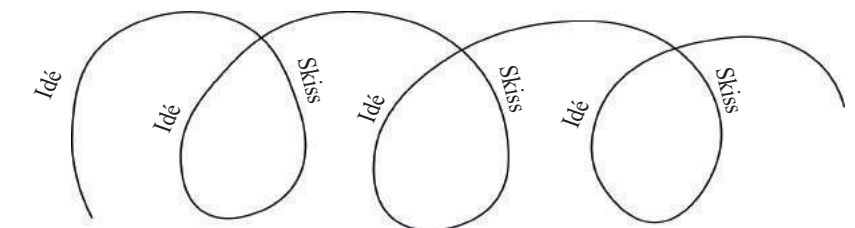
Gestaltungsförslaget redovisas i form av en illustrationsplan över hela trädgården, sektioner, perspektiv, detaljer över markmaterial och planteringar samt växtlista.

Geografisk avgränsning

Arbetet avgränsas geografiskt till Uplands nations trädgård som ligger i centrala Uppsala.

Metod

Vår metod var en designprocess som delades upp i två delar, förstudie och gestaltning, för att få en tydlig struktur på arbetet. I förstudien samlades information in som sedan bearbetades i gestaltungsfasen. Dessa två delar låg sedan till grund för vårt program och utvecklandet av det gestaltungsförslag som blev arbetets slutprodukt. Arbetet med de olika delarna har delvis pågått parallellt då vår designprocess inte varit linjär utan snarare cirkulär. Förstudien och gestaltungsprocessen beskrivs nedan.

Figur 6. Bild som illustrerar hur gestaltungsprocessen är en cirkulär process. Illustration av Helen Gunnarsson (2017-05-23).

Förstudie

Förstudiens syfte var att ge oss ett kunskapsunderlag om platsen att utgå ifrån vid utformandet av gestaltungsningen. Förstudien skedde i form av platsinventering, kvalitativ gruppintervju, enkät, samt litteratursökning. Vi använde oss av intervju och enkät som metod för att på ett smidigt sätt ta reda på vad de som vistas frekvent på nationen har för åsikter om trädgården. Platsinventeringen samt litteratursökning gav oss kunskapsunderlag om platsen och vilka växter och material som skulle kunna fungera där.

Platsinventering

En inventering av Uplands nations trädgård utfördes vid ett platsbesök för att kunna utforma en gestaltning anpassad till platsens förutsättningar. I inventeringen undersöktes vad som fanns på platsen vid inventeringstillfället. Vi dokumenterade befintliga växter och markmaterial, utrusning och anslutande fasader på en äldre handritad plan som vi fick av nationen. Vi dokumenterade även mått och dimensioner hos markmaterial, trappor, scen, mur, staket, träd och annan vegetation genom att mäta med ett måttband och göra en uppskattning av höjder med hjälp av ögonmått. Under inventeringen observerade vi att marken lutade. Dess exakta lutning avlästes från höjdkurvor i Uppsala kommuns kartverktyg (Uppsala kommun 2017).

Under inventeringen studerades väderstreck samt sol-, skugg- och vindförhållanden. Entréer, rörelsestråk och målpunkter i trädgården identifierades. Vi identifierade även angoringsväg från gatan in till trädgården för leveranser och sophämtning. Vi tog fotografier för att kunna ha tillgång till bilder av trädgården under arbetets gång.

Intervju

Vi använde oss av en semistrukturerad kvalitativ intervju. Valet av intervjumetod grundade sig på att vi ville ha ett samtal där de som intervjuades kunde uttrycka sina åsikter om platsen utan att styras av för specifika frågor. På så vis kunde fokus under samtalet också anpassas efter de frågor som uppstod. Alan Bryman menar i sin bok *Samhällsvetenskapliga metoder* att kvalitativa intervjuer är en lämplig metod om man vill förstå vad människor upplever vara relevant och viktigt (Bryman 2011, s. 413).

Intervjuerna utformades som gruppsamtal med de sex personer som arbetar heltid på Uplands nation. De som arbetar heltid på nationen har stor inblick i nationens verksamhet samt vistas dagligen året runt på nationen. De har erfarenhet av hur trädgården fungerar och vet vilka krav de olika nationsaktiviteterna ställer på platsen. Om målet med en kvalitativ undersökning är att få fram deltagarnas synsätt och uppfattningar ska tillvägagångssättet enligt Bryman (2011, s.413) inte vara strukturerat och styrande. Vid kvalitativa undersökningar finns det därför en tendens att använda sig av ett mindre antal mycket allmänna frågeställningar för att styra intervjuerna menar Bryman (2011, s. 458). Vi valde därför att inför intervjun skicka ut några allmänna frågor via mail som intervjupersonerna kunde fundera över inför intervjun. Det krävdes inget svar på frågorna utan de syftade till att få igång tankeprocessen kring trädgården hos de tillfrågade. Frågorna ställdes på engelska då vissa som arbetar heltid på nationen inte har svenska som modersmål. Frågorna som skickades till intervjupersonerna redovisas nedan.

Frågorna löd:

What do you like about the garden?

What do you dislike?

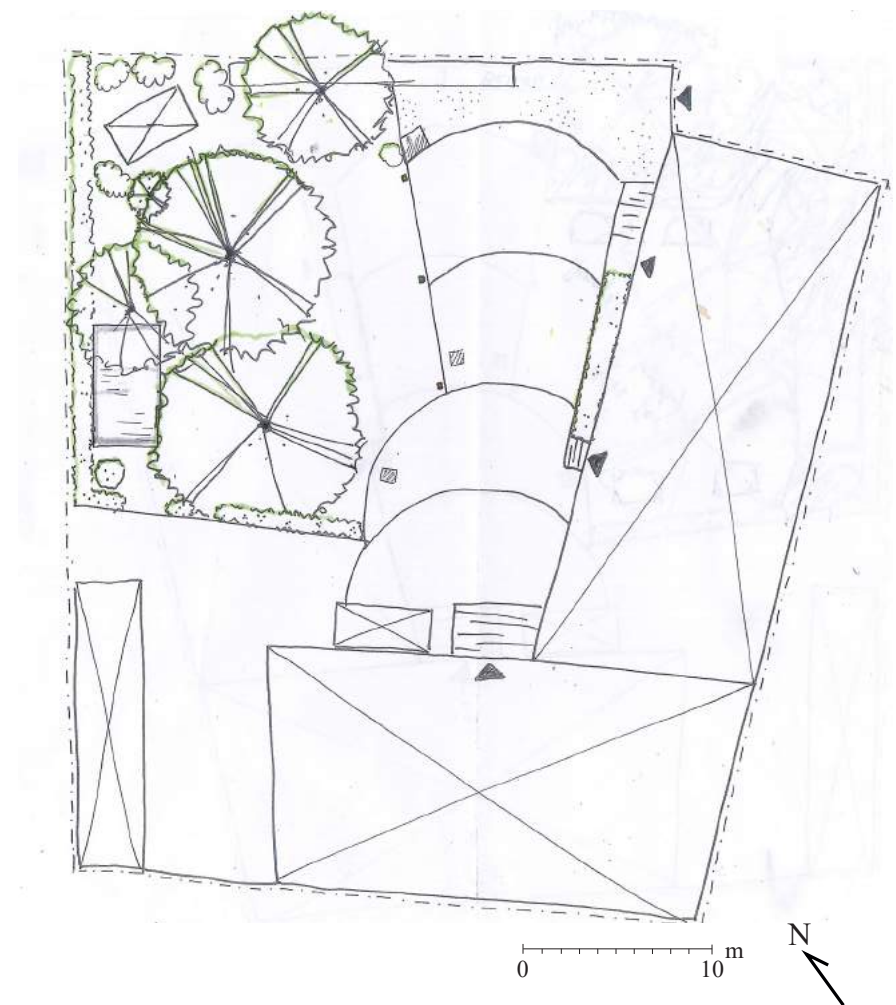
Is there anything you would like to add to the garden?

För att underlätta för deltagarna att uttrycka sina åsikter om trädgården delades ett enkelt, eget uppskissat planunderlag ut till var och en av deltagarna vid intervjutillfället. De fick då skriva och rita sina tankar om trädgården på det utdelade underlaget. När alla kände sig klara fick var och en presentera sina åsikter om trädgården inför de andra deltagarna för att starta ett samtal.

Vid kvalitativa intervjuer är det vanligt att ge stort utrymme för deltagarna att själva kontrollera diskussionen (Bryman 2011, s.413). En fördel med detta är enligt Bryman (2011, s.413) att intervjuaren har större möjligheter att hitta det som deltagarna upplever vara intressant eller viktigt. Vi försökte som intervjuledare att delvis låta deltagarna styra samtalet själva, men valde att ta aktivare roller i samtalet när vi ville ha deltagarnas åsikter om sådant som kunde vara relevant för en gestaltning, men som inte kom upp under samtalet. Vi valde också att bryta in i samtalet när intressanta synpunkter inte följdes upp av de andra deltagare, eller om det kom upp någon åsikt som vi ansåg behövde följdfrågor. Det resultat som kommer utav gruppintervjuer påverkas enligt Bryman (2011, s.456) av samspelet och dynamiken i gruppen. Samspelets mönster och statuskillnader kan ha en stor inverkan på gruppdiskussioner. I den här uppsatsen ansåg vi det lämpligt att göra en gruppintervju för att få ett naturligt samtal om trädgården med de som arbetar på nationen. Intervjuerna gav oss erfarenheter vi kunde ta med oss i det fortsatta gestaltungsarbetet.

Enkät

De allmänna intervjufrågorna skickades även ut som en anonym enkät till nationens ämbetsmän via länk på Facebook. Enkäten utformades med obegränsad svars längd och alla frågor behövde inte besvaras för att enkäten skulle kunna skickas in. Frågorna ställdes på engelska men det fanns möjlighet att svara både på engelska och svenska. Enkäten syftade till att nå en bredare målgrupp än bara de som arbetar heltid på nationen då de som bara vistas sporadiskt i trädgården kan ha andra upplevelser och tankar om den.

Figur 7. Skala 1.400/A3. Planunderlag som delades ut vid gruppintervjun. Illustration av Helen Gunnarsson & Emma Wikström.

Litteratursökning

Information om lämpligt växtmaterial och markmaterial för platsen samlades in via litteratur skriven av yrkesverksamma landskapsarkitekter. Vi har använt de växtkompendier vi fått under landskapsarkitektutbildningen för inspiration samt för att hitta information om de olika växternas blomningstid och hårdighet. Vi utgick även från internetsidan *perenner.se* samt handelsträdgården Zetas hemsida för inspiration till växtvalet. Lärare på institutionen rådfrågades gällande gestaltning och lämpliga växtval för platsen.

Skriften *Material i landskapet – att åldras med skönhet* av Desiree Johansson (2007) ger en bild av hur olika markbyggnadsmaterial åldras, vilket har varit till hjälp vid val av markbyggnadsmaterial i trädgården. *The Planting Design Handbook* skriven av Nick Robinson (2011) har gett oss kunskap om hur vi kan designa med växter.

På Uplandsmuséets digitala bildarkiv fann vi historiska fotografier av trädgården och dess omgivning från 1800-talet och framåt. Dessa fotografier gav oss referenser till hur platsen har sett ut tidigare.

Gestaltning

Informationen från förstudien bearbetades i gestaltungsprocessen genom platsanalys och skissarbete.

Platsanalys

I sin bok *Cities for People* beskriver Jan Gehl 12 analyspunkter att använda vid analys av offentliga miljöer (Gehl 2010, s.239). Dessa analyspunkter fokuserar på besökarens upplevelse av en plats och då vi valt att gestalta en trädgård med ett stort antal besökare är denna metod ett användbart hjälpmedel i vår process.

De 12 analyspunkterna delas upp i tre huvudkategorier: skydd, komfort samt njutning som visas i figur 8. Då Gehls analysmetod fokuserar på besökarens upplevelse och inte platsens historia, markmaterial eller växtmaterial valde vi att lägga till det som komplementkategorier till skydd, komfort och njutning.

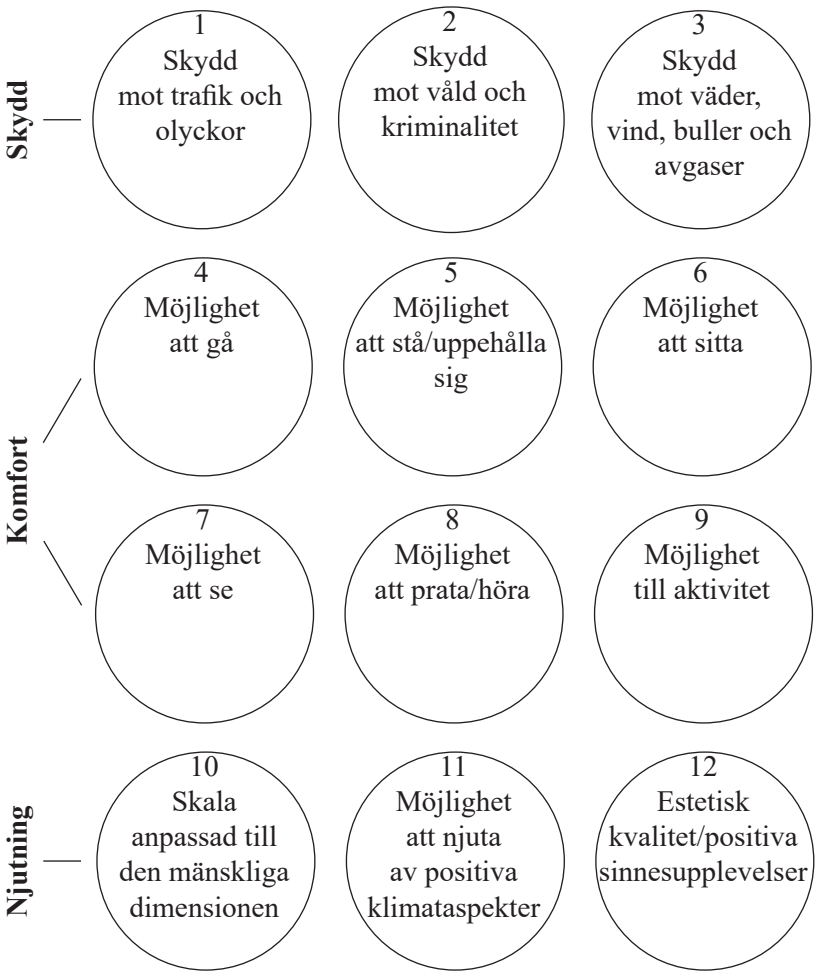
Genom Helens arbete som trädgårdsmästare på nationen hade vi tillgång till fotografier av trädgården från olika tillfällen under föregående år. Dessa gjorde att vi kunde studera sol- och skuggförhållanden även under sommarmånaderna.

Analysen utgick från hur platsen såg ut vid besökstillfället under vårvintern vilket gör att vi endast kunde uppskatta hur den ser ut under andra delar av året utifrån fotografier.

Skissarbete

Skissandet är landskapsarkitektens verktyg i designprocessen. När pennan sätts till pappret kan idéer prövas och möjliga gestaltungslosningar utforskas. Att skissa är också ett sätt att få ner sina tankar på papper och på så vis kunna gå vidare och testa nya idéer utan att olika versioner av gestaltningen går förlorade i minnet under processens gång. När en bild växer fram kan vi som arkitekter

reflektera över det vi ser och sedan ompröva våra lösningar i en ny skiss (Nord 1995). På så vis blir skissandet ett problemlösande verktyg. I detta arbete använde vi oss av skissande för att få bättre förståelse för trädgården och dess möjligheter. Vi kunde genom skissen testa hur gestaltningar med olika karaktärer kunde se ut på platsen.

Figur 8. Figuren visar Gehls 12 analyspunkter. Illustration av Helen Gunnarsson.

Resultat

På kommande sidor redovisas resultatet av förstudie och gestaltning samt program och gestaltningsförslag.

Förstudie

Resultatet av förstudiens fyra delar presenteras nedan.

De heltidsanställdas synpunkter

Under intervjun pekade deltagarna på att trädgårdens olika delar behöver kopplas samman för att det inte ska kännas spretigt. Området med grus, som är det första man ser om man kommer in i trädgården via Sysslomansgatan, är ett bortglömt område som också är svårt att städa på grund av gruset. Terrasserna av sten upplevs som en egen del som bör kopplas ihop med den tredje delen som utgörs av den ”gröna” delen med den slitna gräsmattan. Samtliga var överens om att trädgården behöver en tydlig inramning i form av växtmaterial av något slag för att förstärka känslan av grönska.

Det nämndes också att scenen som står mot syrenhäcken inte fyller sitt syfte. Den är gjord av trä och håller inte för vikten av dj-utrustning som behövs när nationen har dans i trädgården. Utrustning och högtalare blir istället placerade på marken framför scenen.

Gällande växtlighet önskades mer blommor och grönska. De gamla lindarna sågs som en tillgång för rumsbildning och för att de ger en känsla av historia på platsen. Dock sågs det som ett stort problem att det droppar honungsdagg från dem som hamnar på trämöblerna som står under. Förslag togs upp på mer växter längs nationshusets långsida där det idag står en oskött måbärshäck. De intervjuade önskade också en sluten häck mot sophusen då det ofta är skräpigt där och inte så trevligt att titta på när man vistas i trädgården.

Något som ansågs som en av trädgårdens viktigaste funktioner var sittplatsmöjligheterna. Då trädgården har många besökare under sommarmånaderna vill man kunna ha så många sittplatser som möjligt.

Alla var överens om att trädgårdens tre statyer bör lyftas fram och synliggöras mer, exempelvis med hjälp av belysning, då dessa är gjorda av kända konstnärer och skänkta som gåvor till nationen. Den stora entrégrinden till trädgården, som är designad och platsbyggd för nationen, fanns det också önskemål om att lyfta fram och förtydliga.

Ämbetsmännens synpunkter

Vi fick in 15 enkätsvar som presenteras nedan under respektive enkätfråga.

What do you like about the garden today?

10 av 15 personer tog upp som en positiv aspekt att trädgården är en grönskande plats. 7 personer lyfte fram sittplatsmöjligheterna som en stor tillgång i trädgården.

What do you dislike?

Det fanns en tydlig enighet kring att den slitna gräsmattan ger ett tråkigt intryck och bör åtgärdas. 8 personer ogillade också att trädgården ser oskött ut och att det droppar honungsdagg från lindarna under sommaren.

Is there anything you would like to add to the garden?

11 personer nämnde att de ville ha mer blommor och grönska. Även förslag på utegym och växthus togs upp.

Slutsatser av de heltidsanställdas och ämbetsmännens synpunkter

Utifrån resultaten av intervjun samt enkätsvaren kunde vi urskilja tydliga åsikter som återkom gällande växtlighet, funktion och struktur. Platsen ska vara en grönskande trädgård där det finns möjlighet till att ha många sittplatser då det är en stor tillgång i nationens verksamheter. Underlaget måste vara slitagetåligt för att inte nötas bort under nationens klubbarrangemang i trädgården. Bland både intervju- och enkätsvaren finns en önskan om mer blomning och en grön inramning av trädgården för att den ska upplevas som en helhet och inte separata delar. De stora lindarna är generellt mycket uppsakattade men det är ett problem att det droppar honungsdagg från dem som gör utemöblerna kladdiga. Statyerna och entrégrinden bör också framhåvas.

Litteratursökning

När vi arbetat fram några enklare skisser på gestaltningslösningar tog vi kontakt med Roger Elg, Landskapsarkitekt och universitetsadjunkt vid Institutionen för stad och land vid Sveriges Lantbruksuniversitet, som anser det viktigt att ta hänsyn till platsens historia vid en gestaltning². Under samtalet med Elg visades en tidig skiss av gestaltningsförslaget upp tillsammans med foton på den slitna gräsmattan och de två gamla lindarna. Elg berättade att platsen förmodligen varit en gammal borgarträdgård innan nationen flyttade in. Han visade ett vykort (figur 9) från en borgarträdgård i Uppsala från samma tid vilket gav oss en uppfattning om hur det förmodligen sett ut på platsen tidigare. Vykortet inspirerade oss till att gestalta rabatterna med stor blomsterprakt. Elg gav oss även förslag på några växter som har en gammal odlingstradition i Sverige och var vanliga runt sekelskiftet 1800-1900-talen. Traditionella häckar, som syrenhäcken som redan finns i trädgården, passar enligt Elg bra in i stilen liksom frukträd, rosor och perenner.

Växter är ett levande material vars tillväxt och utveckling påverkas av miljön runtomkring dem. Nick Robinson förklarar i boken *The Planting Design Handbook* (2011, s. 10) hur olika

miljöfaktorer orsakar stora variationer i växters tillväxt. Han förklarar att en del av dessa faktorer kan kontrolleras av design eller skötsel medan andra inte går att påverka. Den mänskliga påverkan på växter och deras tillväxt är ofta en betydande och oförutsägbart faktor menar Robinson (2011, s. 12). I exempelvis tätbefolkade områden kan föroreningar, vandalism och nedskräpning ha en stor påverkan på växternas utveckling. Han menar även att intensivt trampande av fötter kan förstöra eller hindra utvecklingen av markvegetation. Han tar upp vikten av en noggrann och kontinuerlig skötsel efter det att växterna har planterats för att de ska kunna utvecklas på ett tillfredställande sätt (2011, s. 13). Det finns enligt Robinson många oförutsägbara faktorer vid gestaltning med växter och det går aldrig att garantera hur växter kommer att se ut om några år (2011, s. 16).

För att skapa förutsättningar för att växtmaterialet i trädgården ska vara fint i längden valdes en stor del av trädgårdens växter utifrån välbeprövade växtarter. Robinson menar att det kan bli enformigt att endast förlita sig på det han kallar ”fail-safe” arter (2011, s.21). Det är därför vara motiverat att välja några växtarter som inte är lika pålitliga, men tillför estetiska kvaliteter till trädgården. Genom att välja en stor del välbeprövade arter gör det inget om några av de arter som är känsligare dör eftersom det då finns en stomme av tåligare växter som garanterar att trädgården är grönskande.

Skriften *Material i landskapet – att åldras med skönhet* (2007) av Desiree Johansson ger en bild av hur olika markbyggnadsmaterial åldras och hur vi kan välja, behandla och vårda dem. Enligt Johansson är sten jämfört med andra material generellt sett mycket beständigt och motståndskraftigt mot slitage (2007, s. 55). De mineral som ingår i stenen påverkar dess hårdhet och ju mer kvartsinnehåll en sten har desto hårdare är den skriver Johansson (2007, s. 55). Silikatstenar är enligt Johansson mer beständiga än karbonatsten och till silikatstenar hör granit, kvartsit/glimmerskiffer och lerskiffer (2007, s. 54). Hon menar att i miljöer där det ställs större krav på utseende används ofta natursten. Natursten är därför vanligt i historiska och representativa miljöer skriver Johansson (2007, s. 54). Hon skriver även att det ofta önskas naturgrus i historiska anläggningar (2007, s. 120). Grus har enligt Johansson alltid använts mycket som markmaterial för vägar, vistelseytor, bollplaner och lekytor. Det finns flera fördelar med grus, exempelvis släpper det genom vatten, men det kräver en del skötsel och underhåll enligt Johansson och utan det och slitage kan grusytan bli en ogräsyta (2007, s. 120). I miljöer med begränsad budget för underhåll är trä ett bra material då det är enkelt att reparera och lätt att få tag på (Johansson 2007, s. 77).

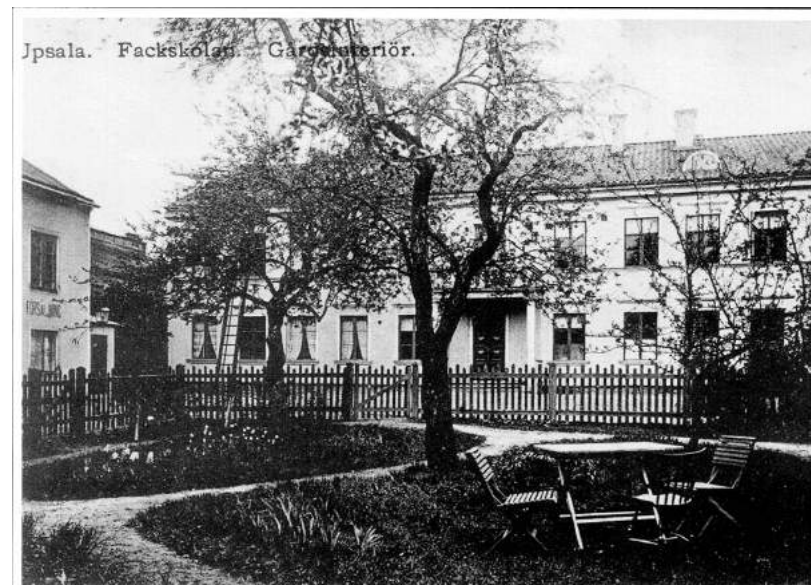
2 Roger Elg universitetsadjunkt, möte den 19 april 2017

Historisk analys

Det har skett flera ombyggnationer på platsen sedan nationen flyttade in (Uplands nation 2017). Figur 10 från Uplandsmuseet taget 1901-1902 visar Uplands nation innan bostadsflygeln längs med St.Johannesgatan byggdes. Vi drar slutsatsen att stenmuren intill Sysslomansgatan förmodligen tillkom i samband med en gatubreddning av gatan.

De tre statyerna vittnar om nationens anrika historia och har enligt foton från Uplandsmuseet haft olika placeringar i trädgården. De bör få en framträdande placering i en ny gestaltning. Stenläggningen är inte så gammal, den finns inte med på äldre foton och består av betongstenar. Vi anser därför att den inte är värdefull att bevara. Det är på grund av slitaget inte möjligt att återskapa trädgården som den har sett ut förr om man vill att trädgården ska kunna brukas på samma sätt som den gör idag.

På grund av de olika tidslager som syns i trädgården upplevs den som spretig och osammanhängande. Trädgårdens slitna karaktär passar inte ihop med huset. I en ny gestaltning anser vi att det är viktigt att ta hänsyn till platsen och dess historiska miljö: Trädgården bör utformas så att den klarar dagens intensiva användning men samtidigt har kvar äldre element som påminner om platsens historia.

Figur 9. Inscannat vykort från cirka 1900 som visar en borgarträdgård i Uppsala med slingrande grusgångar, fruktträd och blommor. Okänd fotograf. Vykortet och informationen om dess ålder kommer från Roger Elg.

Figur 11. Fotografi från 1889 som visar den tidigare gatan mellan Uplands nation och Västmanland-Dala nation tagen från Sysslomansgatan. I bildens övre vänstra hörn syns kvistar från en trädkrona som troligtvis tillhör en av lindarna som står på platsen än idag. Fotografi av Henri Osti / Uplandsmuseet.

Figur 10. Fotografi från 1901-1902 som visar korsningen S:t Johannesgatan - Sysslomansgatan från öster med Uplands nationshus innan tillbyggnaden av bostadsflygeln längs med St.Johannesgatan. Till höger i bilden ses de gamla lindarna. Fotografi av Alfred Dahlgren / Uplandsmuseet.

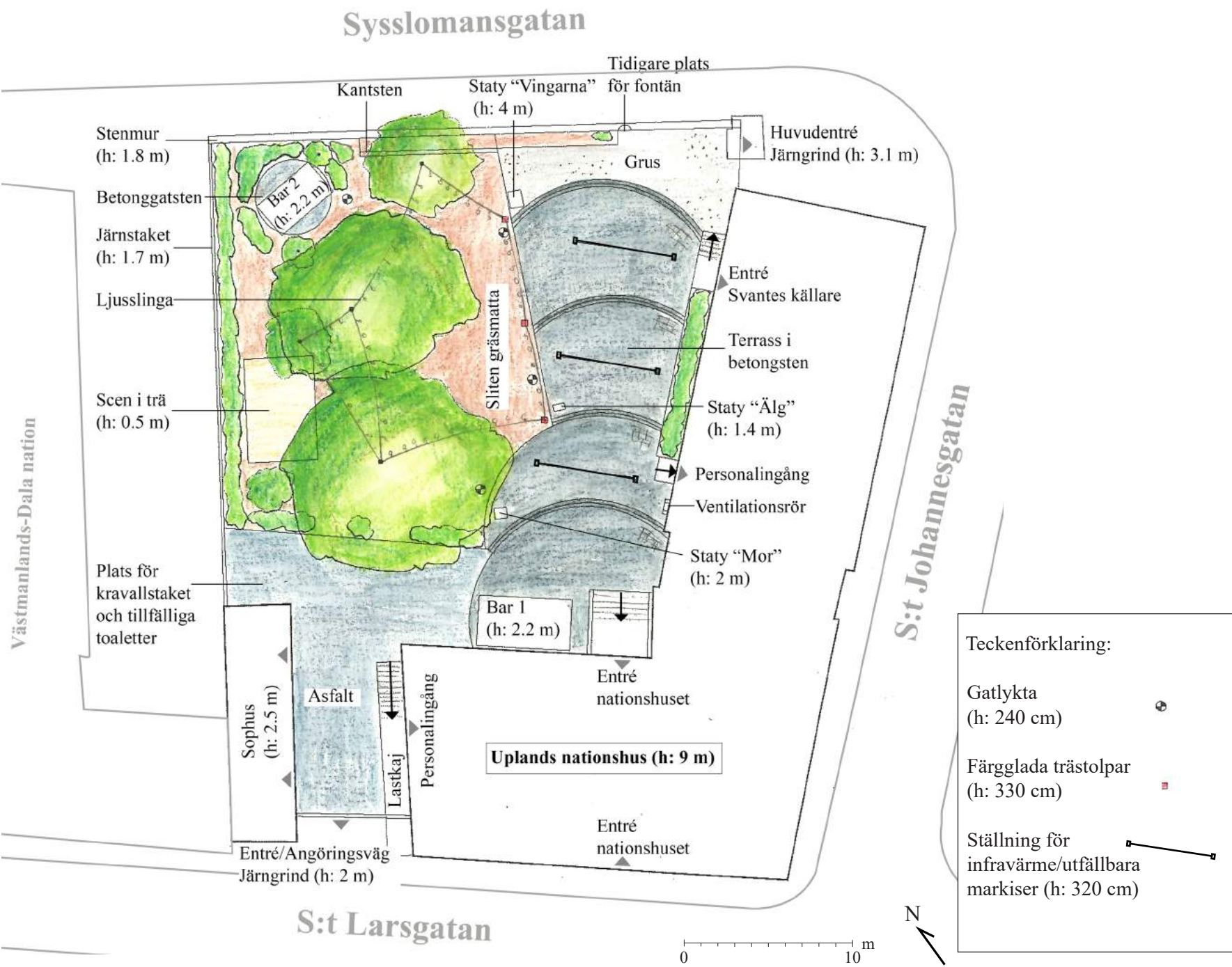

Platsen idag

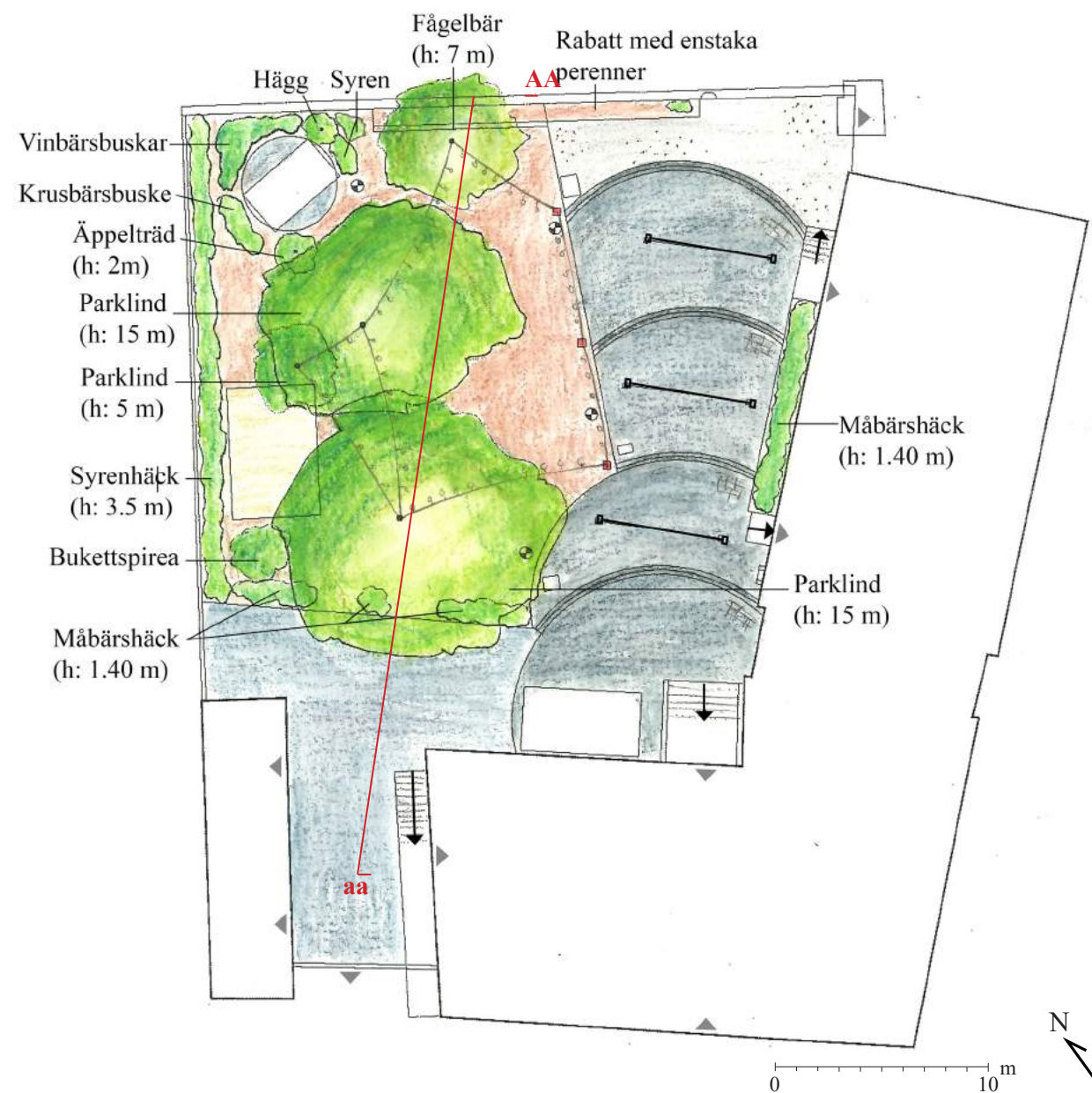
Här presenteras våra analyser som grundas på förstudien samt skisser som leder fram till gestaltningsförslaget. Gehls 12 punkter presenteras i löpande text uppdelad i kategorierna skydd, komfort och njutning följt av historisk analys, analys av växtlighet samt analys av utrustning. Därefter presenteras ett urval skisser som representerar olika stadier under gestaltningsprocessen. Sist i detta kapitel presenteras program, programplan och koncept.

Inventering

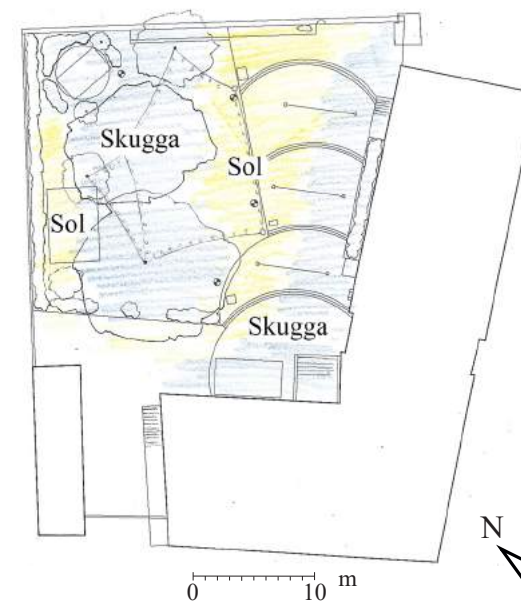
Vid platsbesöket konstaterade vi att trädgården var väldigt sliten och nedgången. Det fanns spår av mänsklig aktivitet i hela trädgården, nedtrampad gräsmatta, festpynt som blivit kvar, fimpas och gamla plastmuggar, vilket vittnade om att det var en omtyckt och välbesökt plats men det gav oss också en förklaring till trädgårdens dåliga skick. Det fanns ingen aktuell plan över trädgården så vi mätte upp platsens proportioner med måttband. Växtmaterial utgjordes främst av äldre buskar och häckar i varierande skick. Gräsmattan som tidigare utgjort en stor del av trädgården var nästan helt bortnött. Det finns öppna ytor i både sol och skugga.

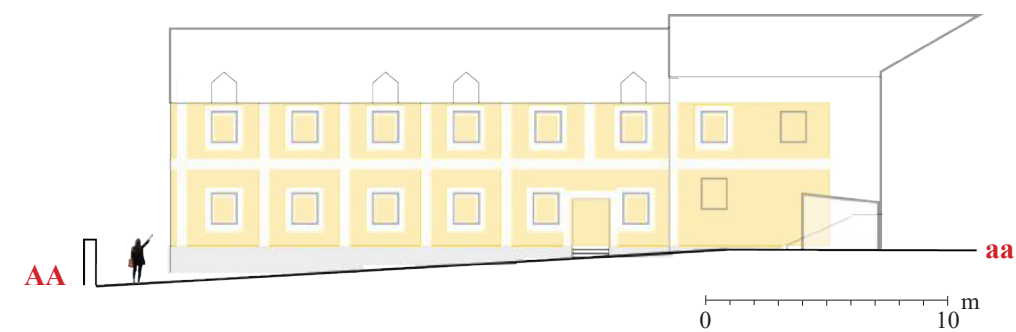
Figur 12. Skala 1:300/A3. Inventeringsplan över trädgårdens byggda element.
Illustration av Helen Gunnarsson & Emma Wikström.

Figur 13. Skala 1:300/A3. Växtinventeringplan. Den röda linjen är markering för sektionen AAaa nedan. Illustration av Helen Gunnarsson & Emma Wikström.

Figur 15. Skala 1:600/A3. Sol- och skuggplan. Analysen är en uppskattning över sol- och skuggförhållanden mitt på dagen under sommaren. Illustration av Helen Gunnarsson & Emma Wikström.

Figur 14. Skala 1:300/A3. Sektion AAaa som visar gräsyntans lutning. Illustration av Helen Gunnarsson och Emma Wikström.

Skydd

Ingen trafik förekommer i trädgården vilket gör besökaren avskärmad från bilarna på gatorna utanför. Kanten mellan stenterasserna och den slitna gräsmattan utgör en risk för besökare då den går att snubbla på. Då det är mycket folk i trädgården samtidigt är det svårt att ha uppsikt över hela platsen och risken för att inte upptäcka en ficktjuv blir större. Däremot gör ett stort besökarantal det svårare att begå grövre brott då det finns människor tätt runt omkring.

Trädgårdens omslutande väggar bestående av nationshus, mur samt syrenhäck skyddar besökaren mot vind. Lindarnas kronor tillsammans med infravärmens markiser skyddar mot nederbörd.

Komfort

I trädgården finns stenterassen och den slitna gräsmattan som är öppna ytor där besökaren kan uppehålla sig och samtidigt ha uppsikt över platsen. När bänkborden är utplacerade i trädgården finns det många sittplatsmöjligheter och de öppna ytorna gör det möjligt för olika aktiviteter att förekomma då de inte är tydligt programmerade till endast en viss aktivitet. Platsen är idag välbesökt och omtyckt och det finns gott om möjligheter till aktivitet i trädgården. Att tillföra specifika aktiviteter, exempelvis ett utegym som önskades i ett enkätsvar, bedömer vi som omotiverat då platsens främsta funktion är att vara en flexibel mötesplats där så många som möjligt kan använda platsen. Ett utegym skulle bara en viss del av besökarna ha nytta av.

Njutning

De stora lindarna och nationsbyggnaden skuggar stora partier men det finns också soliga delar i mitten av trädgården och längs med stenmuren i nordöst. Då platsen är omsluten av byggnader, häck eller mur på alla sidor drar vi slutsatsen att temperaturen sommartid blir något högre än på en plats i staden som inte är omsluten och på så vis mer vindexponerad. Vid inventeringstillfället var det vindstilla i trädgården och på grund av dess omslutning finns det anledning att anta att det är relativt lite vind på platsen.

Markmaterial

Trädgårdens markmaterial har hamnat på platsen under olika tidsepoker vilket syns tydligt och ger ett otydligt formspråk. Stenläggningen på terrasserna har ett modernt uttryck och utgörs av grå betongsten vilket ger ett mörkt intryck. Terrassernas form med stora geometriska bågar bryter mot nationshusets raka formspråk. Området kring sophuset är belagt med asfalt, troligtvis för att sopbilen ska ha möjlighet att backa in på ett stabilt underlag. Asfalt används ingen annanstans på platsen och är inte ett material som vi förknippar med trädgård. Gruset på den lilla ytan vid entrégrinden finns heller ingen annanstans i trädgården. Gruset anlades troligtvis för att det inte skulle bli hårdgjort hela vägen ner till grinden när man la stenterrasserna och kanske för att anspela på de grusgångar

som man kan se har funnits i trädgården på äldre foton. Trädgårdens resterande markyta utgörs idag av en tom rabatt längs muren samt sliten gräsmatta med enstaka buskar och träd.

Växtnaterial

Trädgårdens växtmaterial visar tydligt på att skötseln har varit bristande under de senaste åren. Måbärsbuskarna har inte beskurits på flera år och många exemplar är i dåligt skick. Bärbuskarna i trädgårdens norra hörn har trampats på då de står i vägen för personalen som arbetar i den norra baren. Syrenhäcken har inte beskurits på flera år och har blivit hög och gles med blomning endast i topparna.

I trädgården växer två gamla lindar. Gamla träd har stora kulturella och biologiska värden, även de som växer i storstäder (Länsstyrelsen Stockholm 2012). De gamla träden vittnar om platsens historia och ger en känsla av tid på platsen. Lindarna har förmodligen tidigare varit gatuträd. Detta visas i figur 14 där en trädkrona syns i bildens övre vänstra hörn. I figur 13 syns att trädgården tidigare har haft flera lindar. De två gamla lindarna som står i trädgården visar hur stadsdelen har sett ut tidigare. Träden är väletablerade och enligt Roger Elg¹ går det inte att få så stora träd igen på platsen om de tas ned då förutsättningarna inte längre är desamma som när lindarna planterades. Träden skapar en rumslighet under kronorna som tillsammans bildar ett tak. Det finns dock problem med lindarna. De bildas honungsdagg från bladlössen som faller ned på möblerna i trädgården och trädens stora kronor skuggar marken och gör det mörkt i delar av trädgården. Det skulle bli ljusare och mindre honungsdagg i trädgården om lindarna togs ned men detta skulle vara en stor kostnad för nationen och det är olämpligt att ta ned gamla träd som är en viktig ekologisk resurs. Den rumslighet som träden bildar skulle också gå förlorad. Att ta ned ett av träden skulle förmodligen också riskera många upprörda röster från nationens ämbetsmän då det i enkäten framgick att träden är något som flera av dem ser som en stor tillgång i trädgården. Att låta träden vara som de är det sämsta alternativet enligt Elg. Han anser att vi bör beskära lindarna för att förlänga deras liv, kunna bevara träden samt få en soligare plats med mindre honungsdagg.

Det finns även en yngre lind i trädgården som förmodligen är inplanterad för att på sikt kunna ersätta de två äldre exemplaren. Dock är lind inte en passande art på platsen på grund av bladlössens honungsdagg.

Intill muren växer ett fågelbär som har riklig blomning på våren. Vissa av trädets grenar hänger ut över muren och vårbloomningen kan då också betraktas från Sysslomansgatan. Trädet har en stamskada men får ett friskt bladverk på sommaren och vi bedömer därför att trädet är värdefullt att bevara. Liksom lindarna har fågelbäret ett ekologiskt värde då det är ett gammalt träd i en stadsmiljö.

Äppelträdet står på en skuggig plats och det ser inte ut att ha haft någon nämnvärd tillväxt. Trädet såg heller inte ut att ha beskurits

---

1 Roger Elg universitetsadjunkt, möte den 19 april 2017

sedan det planterades. För att det ska kunna utvecklas och bära frukt bedömer vi att det inte kan stå kvar på samma skuggiga plats i trädgården.

Gräsmattan i trädgården är väldigt sliten och liknar mer en stampad jordyta med gräsfläckar än en tät gräsmatta. Sommaren 2016 gjordes ett försök att så nytt gräs i trädgården men det etablerade sig inte bra på platsen vilket troligen beror på det höga slitaget. Skuggan från de stora trädkronorna kan även gjort det svårare för gräset att etableras på platsen.

För att växtmaterialet ska fungera på platsen bör det inte kräva så mycket skötsel eftersom Uplands nation har begränsade resurser. Det är även bra om växtmaterialet är lättetablerat eftersom trädgården är i konstant bruk. Det är bra om växterna skyddas mot slitage i form av brytskador och tramp.

Utrustning

Stolar, bord och bänkbord som tas fram under årets varmare månader möjliggör för större sällskap att sitta tillsammans vilket bidrar till trädgårdens sociala gemenskap. Även om möblerna är av modernare slag och inte tillhör 1800-talsmiljön smälter de in i trädgården då de är gjorda av trä med dov färg. De möjliggör att många besökare kan sitta i trädgården samtidigt. De är även positivt att de går att flytta enkelt vilket gör trädgården mer flexibel. Trädgårdens gatlyktor och ljusslingor lyser upp trädgården på kvällen. Ställningar med infravärme och utfällbara markiser har en viktig funktion då de gör det möjligt att sitta ute i trädgården även när det är kyligare ute. I trädgården förvaras även kravallstaket som används då det är pub eller större evenemang. Barerna i trädgårdens södra och norra hörn är lättåtkomliga, tillför rörelse i hela trädgården, och har plats för köbildning som ibland uppstår framför dem. I muren vid entrén har det tidigare suttit en fontän och platsen för den finns fortfarande kvar. Fontänen finns kvar i nationens ägo och skulle kunna tillföra en kvalitet om den monterades tillbaka då porlande vatten ger ett rofylt intryck.

Många av växterna ger under våren ett risigt intryck.

Den vita stenmuren i trädgårdens nordöstra del är sliten och smutsig.

En av de tre statyerna vittnar om nationens historia och bör framhävas.

Vacker port som vittnar om nationens historia. Entrérummet är i övrigt trist och har en osymmetrisk form som gör det svårt att utnyttja ytan. I gruset samlas skräp.

Det finns spår av nationens aktiviteter i hela trädgården. I den unga parklindens krona har pyssel och en festlig ljusslinga hängts upp. Det bör finnas fortsatt utrymme för spontana tillägg i trädgården.

Belysningen i trädgården är bra men de färgglada pinnarna som ljusslingorna är upphängda stör trädgårdens karaktär.

Järnstaketet i trädgårdens västra del är elegant. Syrenhäcken är väletablerad men har inte beskurets på flera år.

Figur 16. Planen är i skala 1:600 och illustrerad av författarna. Alla fotografier på uppslaget är tagna av Emma Wikström (2017-03-28).

Asfaltsyta vid soprum som bör döljas från resten av trädgården.

Dyster, kal och sliten gräsyta.

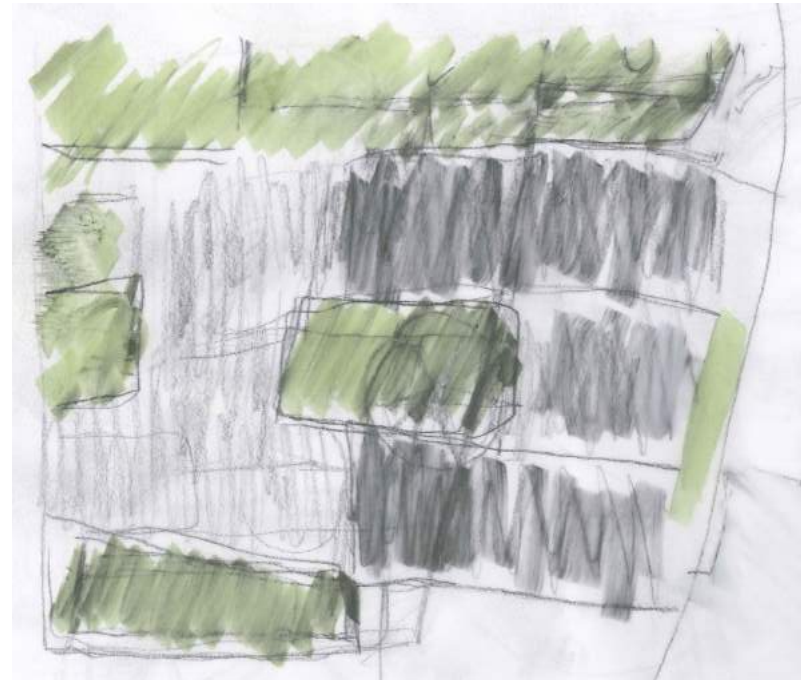

Terrassens runda bågformer passar inte nationshusets formspråk och skapar ytor som inte kan användas. Stenläggningen är mörk och har sättningar.

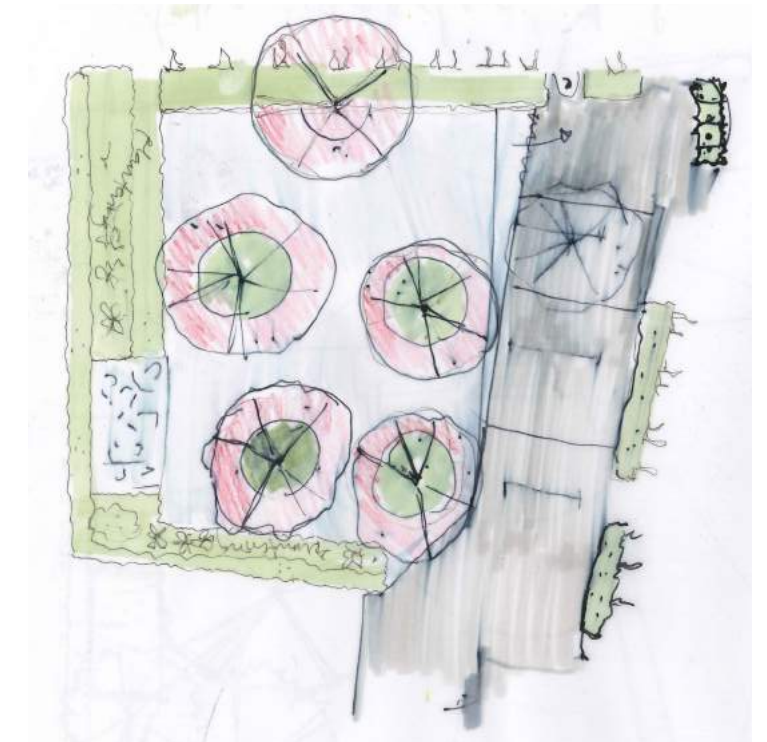

Skiss

Genom att skissa kunde vi snabbt pröva olika formlösningar. Vi skissade upp flera lösningar som skilde sig tydligt från varandra för att vi inte skulle fastna för tidigt vid ett förslag och inte komma vidare. Huvudfokus i skissandet låg i att hitta lösningar där trädgårdens vistelseyta kunde hålla för ett stort slitage men där trädgården ändå fick in mer grönska. Genom skissandet kunde vi undersöka mer strikta, geometriska utformningar men även mer organiska, mjuka mönster för att få en uppfattning om hur olika utformningar kunde gestaltas i trädgården. Vi upptäckte genom skisserna att växtlighet med fördel placeras som en ram runt trädgården då detta möjliggör för ett större antal bänkbord att ställas ut än om det finns fristående rabatter i trädgårdens mitt. Det förhindrar även besökare från att trampa i dem då de inte står i vägen.

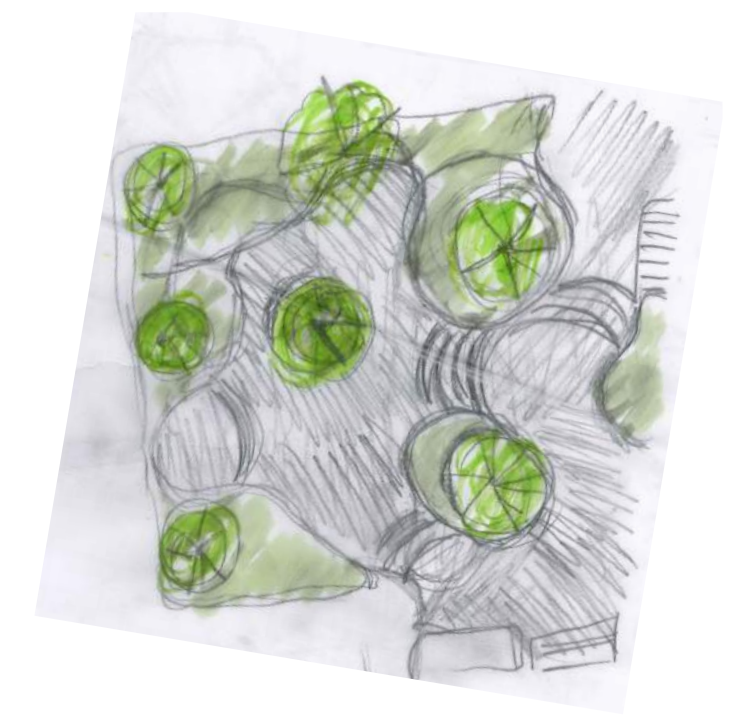
Figur 17. Utan skala. Tidig skiss som visar en tanke om att binda ihop två hårdgjorda ytor. Skiss av Helen Gunnarsson & Emma Wikström.

Figur 18. Utan skala. Skiss som testar idén om en mer ordnad trädgård med raka linjer och tydlig rumslighet. Skiss av Helen Gunnarsson & Emma Wikström.

Figur 19. Utan skala. Tidig skiss som undersöker idén om att hårdgöra en större del av gården. Skiss av Helen Gunnarsson & Emma Wikström.

Figur 20. Utan skala. Skiss som undersöker hur gårdens olika ytor kan kopplas samman med ett genomgående mjukt formspråk. Test om stenterassen kan få större plan yta med hjälp av trappor. Skiss av Helen Gunnarsson & Emma Wikström.

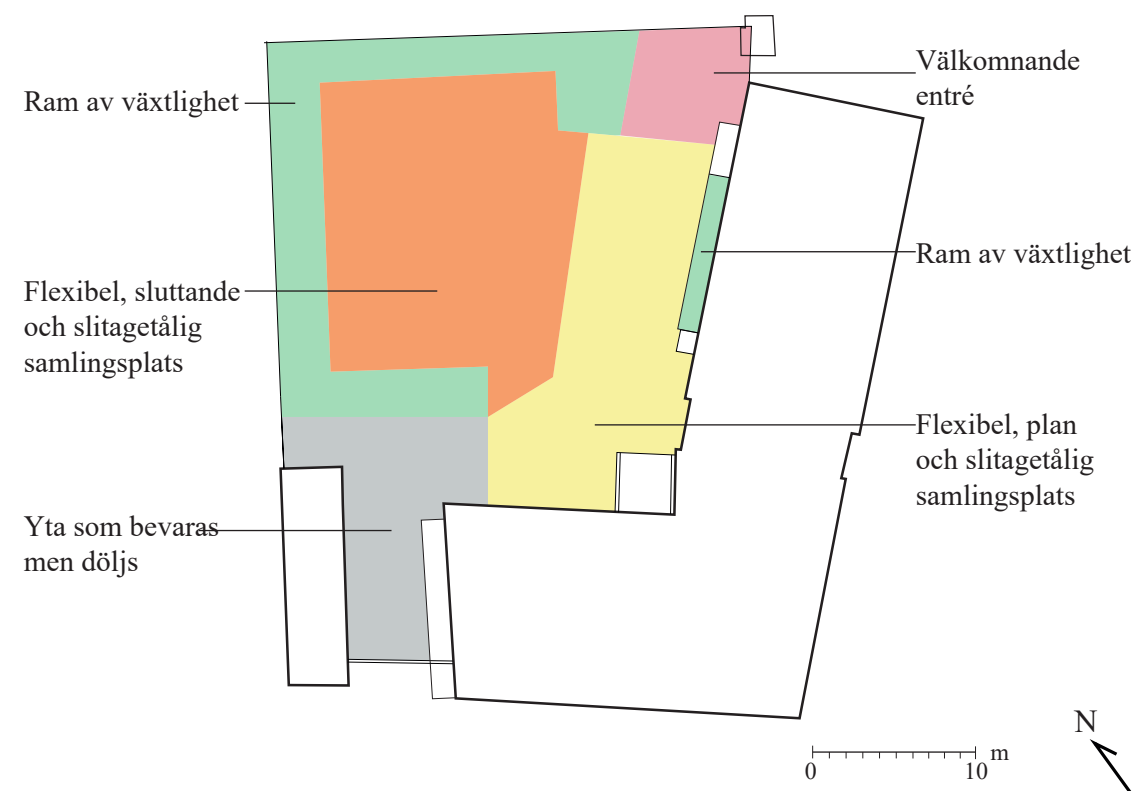
Program

Baserat på förstudien och analyserna utformades sju programpunkter som låg till grund för det slutgiltiga gestaltungsforlaget. Dessa programpunkter hjalppte oss att styra gestaltningen mot vårt syfte; att utarbete ett forslag for trädgården som tillmötesgår de krav som ställs på platsen. De sju programpunkterna redovisas nedan.

- » Skapa en grönskande och blommande trädgård
- » Skapa stort utrymme for människor att vistas på
- » Ta hänsyn till historien
- » Anpassa till dagens användning
- » Införa ett pålitligt växtmaterial med säsongskvalitéer över hela året
- » Göra gården mer enhetlig
- » Skapa en välkomnande entré från Sysslomanskagan

Programplan

Det behövs stort utrymme for människor att vistas på i trädgården vilket motiverar två stora samlingsplatser som tål slitage och har plats for nationens olika aktiviteter. Samlingsytan intill nationshuset ska vara plan for att vara tillgänglig for rullstolsburna personer. Den andra samlingsytan behåller dagens lutning eftersom en upphöjning av den skulle vara ett for stort och kostsamt ingrepp. Samlingsplatserna ska, trots olika lutning, kopplas samman och uppfattas som ett rum. Växtlighet ramar in de två samlingsplatserna och skapar en grönskande och blommande trädgård. Framför entrégrinden behövs det plats for viss köbildning samt uppställning av ett bord där det under Svantes källares öppettider kan sitta personal som kontrollerar att besökarna har nationskort och legitimation. Angöringsvägen behöver behålla det utrymme som den har idag for att ge plats for varuleverans och sopbil.

Figur 21. Skala 1.400/A3. Programplan. Plan som utvecklats utifrån programpunkterna och ligger till grund för gestaltungsforlaget. Utgjorde riktlinjer for det fortsatta arbetet. Illustration av Emma Wikström.

Koncept

Konceptet for gestaltningen är *gammalt möter nytt*. Konceptet tar sitt uttryck i gestaltningen genom att trädgården har stora öppna ytor med utrymme for nutidens flexibla och intensiva användning som kombineras med gamla element från nationens historia som bevaras och lyfts fram i trädgården.

Figur 22. Statyn "Mor" var vid inventeringstillfället utsmyckad med ett par solglasögon vilket inspirerade oss till vårt koncept gammalt möter nytt. Fotografi av Emma Wikström (2017-03-28).

Gestaltningförslag

Nedan presenteras färdigt förslag med illustrationsplan, perspektiv, sektioner, växtlistor, material- samt planteringsdetaljer.

Gestaltning

Trädgården är utformad så att den ska klara högt slitage och samtidigt ha en grön och blommande inramning som ger känslan av en grönskande plats. Konceptet; *gammalt möter nytt* tar sig uttryck i en stomme av bevarade, äldre detaljer i trädgården som kombineras med ett modernt växtval.

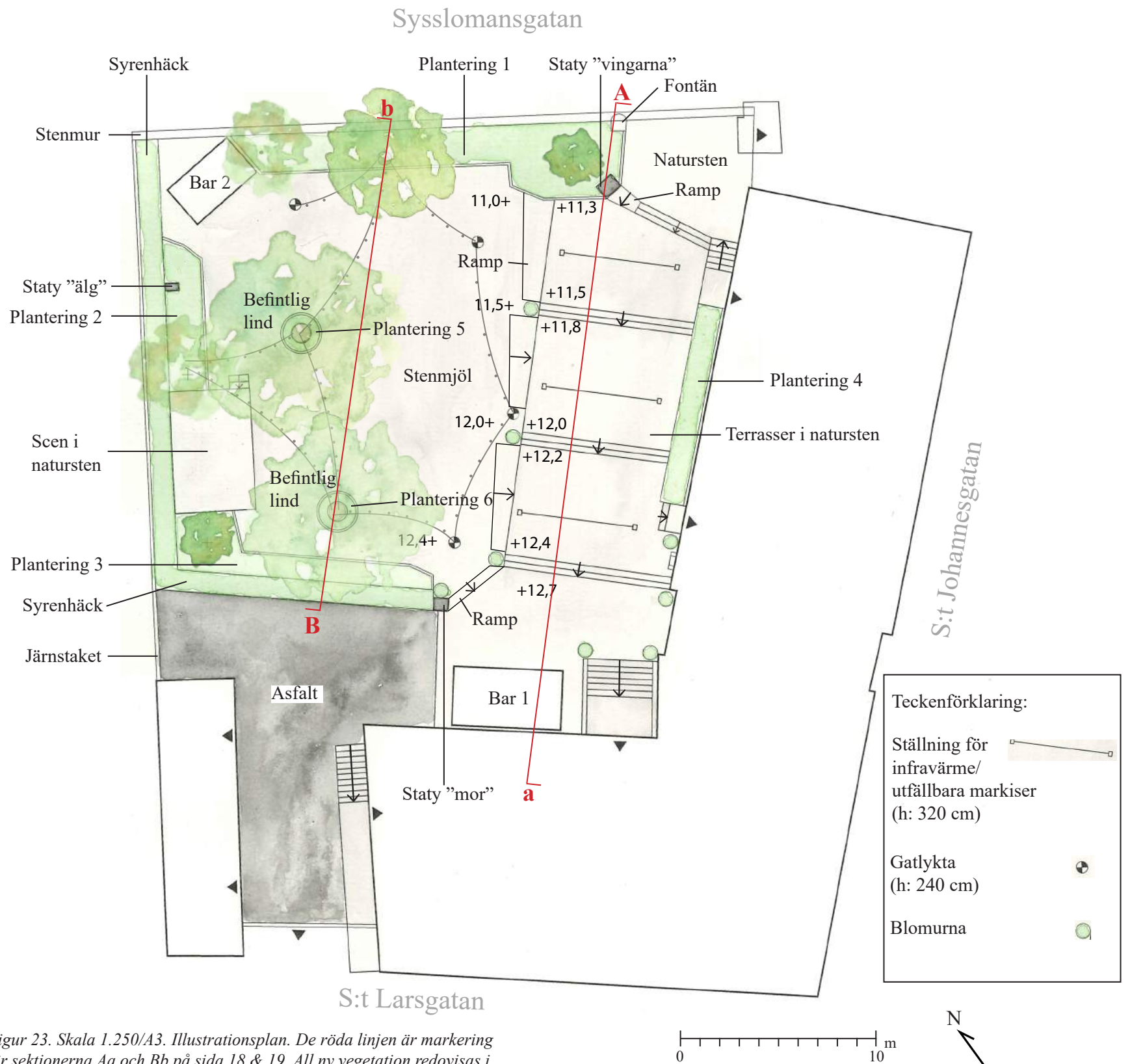
Den slitna gräsmattan byts ut mot en stenmjölsyta som tål belastning och slitage, men som inte är lika statisk som en asfaltsyta eller en yta av stenplattor. Det är även billigare än exempelvis natursten och mer genomsläppligt för dagvatten. I och med att trädgården lutar skulle grus av större fraktioner än stenmjöl inte vara lämpligt då det förmodligen skulle samlas längst ned i trädgården. Gorvkornigt grus är dessutom otillgängligt för rullstolsburna personer och personer med barnvagn då det är svårt att ta sig fram med hjul på grus. Det är även svårare att hålla rent från skräp.

Planteringarna är inramade av en 10 cm upphöjd granitkant för att undvika tramp och för att undvika att växterna växer ut i stenmjölet. Genom att planteringarna har höga rumsbildande växter skapas en större kontakt och närhet till växterna och de bildar ett omslutande grönt rum som binder ihop platsen. Den slitna måbärshäcken intill sophuset byts ut mot en friväxande syrenhäck för att få en hög och tålig häck som kan skymma utsikten mot sophuset och asfaltsytan. Den befintliga syrenhäcken bevaras då den har en rumsbildande kvalitet. Häcken utgörs av fullvuxna exemplar i gott skick dock i behov av beskärning. Ytan med asfalt sparas i nuvarande skick främst på grund av ekonomiska skäl då det är dyrt att riva upp asfalt. Den sparas även för att behålla sin funktion som angöringsväg, förvaringsutrymme för kravallstaket och övrig utrustning samt kunna ge plats för tillfälliga toaletter som kan behövas när besöksstrycket är extra högt.

Muren mot gatan är också ett rumsbildande element som skyddar mot insyn från förbipasserande och bilister. Längs muren planteras klätterhortensia för att ge trädgården ännu en grön vägg och för att täcka murens slitna yta.

Längs husfasaden i trädgårdens sydöstra del placeras spaljeer för att få upp grönska på höjden och för att få in mer växtlighet i den skuggigare delen av trädgården.

På grund av de två gamla lindarnas och fågelbärets kulturella- och biologiska värden bevaras de i trädgården. Planteringar anläggs runt lindarna för att ge träden bra förutsättningar för vatten- och gasutbyte samt öka växtligheten i trädgården. 8 flyttbara blomurnor placeras ut i trädgården för att öka grönskan på de hårdgjorda ytorna samtidigt som de kan flyttas vid behov. De befintliga ställningarna för infravärme och markiser bevaras på samma plats i trädgården.

Figur 23. Skala 1.250/A3. Illustrationsplan. De röda linjen är markering för sektionerna Aa och Bb på sida 18 & 19. All ny vegetation redovisas i planteringsdetaljer på sida 20-22. Illustration av Helen Gunnarsson & Emma Wikström.

De upphöjda terrasserna intill nationshuset bildar planare ytor än stenmjölsytan vilket gör att trädgården blir mer tillgänglig. Terrasserna har en stenläggning av natursten som passar ihop med trädgårdens karaktär. En ramp upp på terrassen från trappan vid entrén samt en från stenmjölet till baren närmast nationshuset gör att terrassen blir mer tillgänglig. Tre ramper med längs- och sidolutning löper längs med varje terrass och binder samman dem med stenmjölsytan vilket ökar tillgängligheten i trädgården. Terrasserna och stenmjölsytan är flexibla då de har plats för många olika sorters aktiviteter. Entrén till trädgården får en tydligare rumslighet och blir välkomnande med hjälp av statyn ”Vingarna”, en stor plantering och nationens fontän som monterats tillbaka på sin gamla plats. Användningen av samma natursten vid entrén som i terrasserna kopplar ihop entrén med resten av trädgården. Statyerna placeras i planteringar där de står mot en bakgrund av grönska och belyses kvällstid. De befintliga gatlyktorna i trädgården behålls då de ger ett fint ljussken på kvällen samt påminner om nationens historia. De får stå kvar på samma ställe då det skulle vara för kostsamt att flytta på dem. Ljusslingorna hängs upp i träden och gatlyktorna då de lyser upp trädgården fint på kvällen och tillför en festlig stämning.

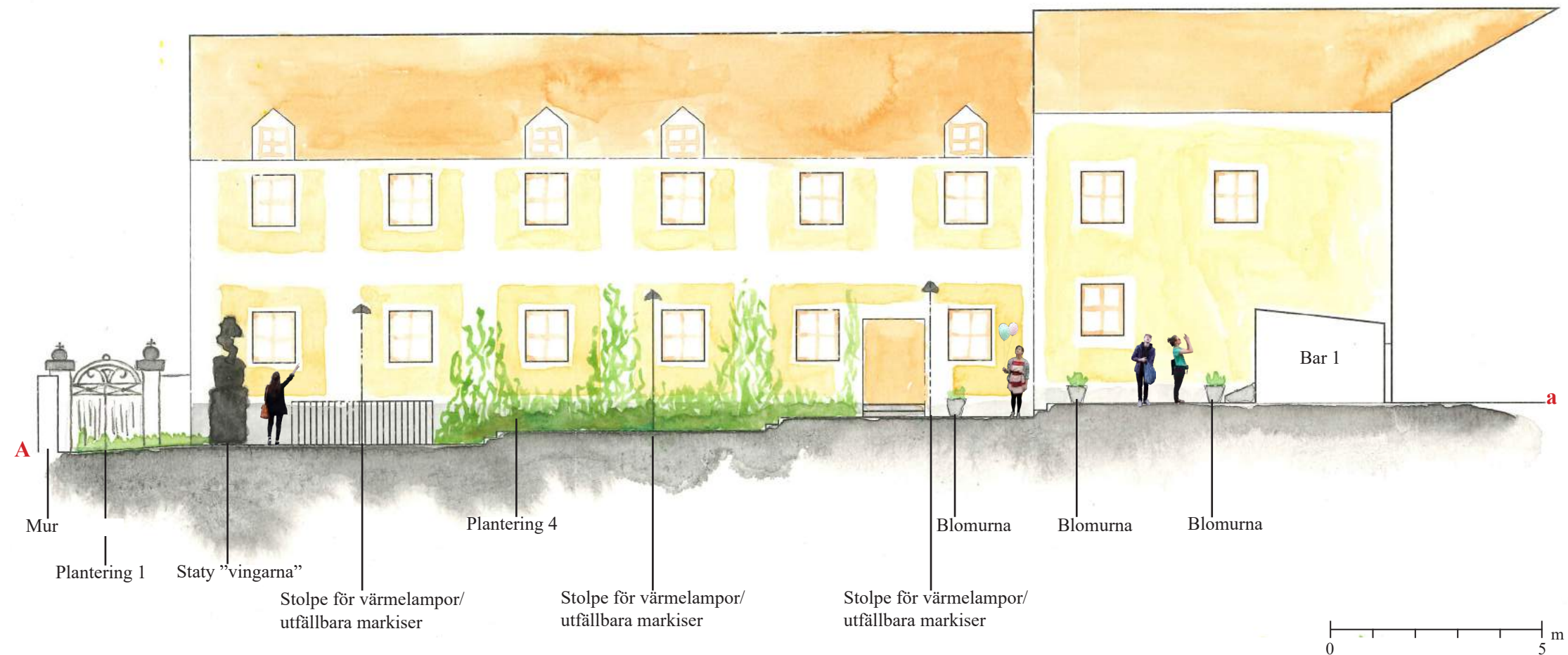
Scenen stenläggs med natursten för att klara ökad belastning och för att kännas som en del av resten av trädgården. Scenen behåller sin tidigare plats eftersom den där är synlig från hela trädgården, har plats för dans framför sig samt ramar in av lindarnas stammar.

Barerna bevaras och behåller sin placering i trädgården.

Figur 24. Perspektivbild ned mot trädgårdens norra hörn. Bilden visar trädgårdens flexibla och slitagetåliga samlingsplats som har en grön och blommande inramning. Här finns plats för nationens olika aktiviteter. Illustration av Emma Wikström.

Figur 25. Skala 1:125/A3. Sektion Aa visar terrassens utformning och hur växter kan klättra på husfasaden. Illustration av Helen Gunnarsson.

Figur 26. Bilden visar hur terrassernas trappsteg kan se ut i material och utformning. De kontrasterande linjerna underlättar för synskadade att se trappstegen. I vårt förslag går trappstegen mellan terrasserna i natursten och kommer alltså inte mötas av stenmjöl som på bilden. Fotografi av Helen Gunnarsson (2017-05-29).

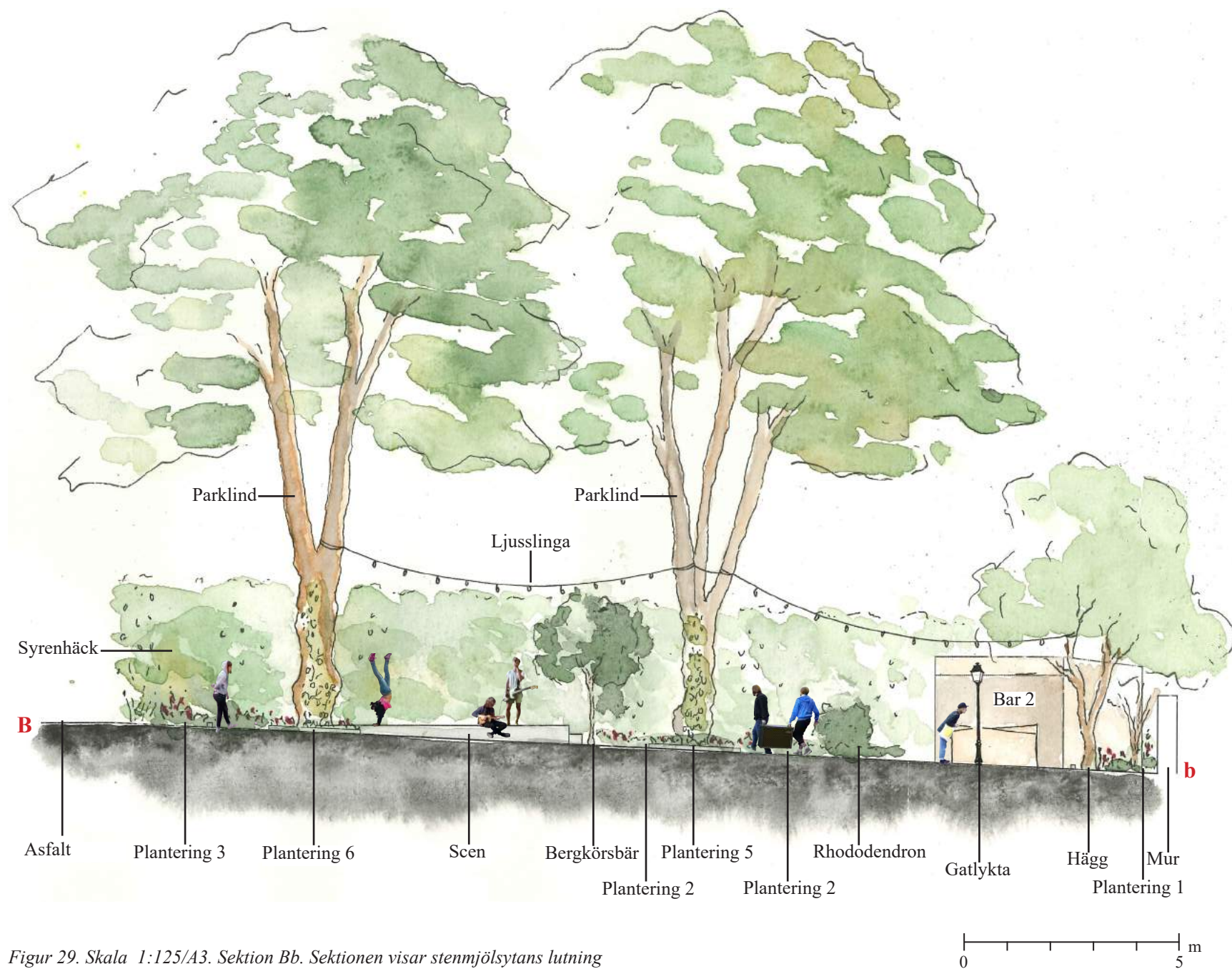

Figur 27. Bilden visar hur terrassens stenplattor i natursten kan se ut. För att stenläggningen inte ska upplevas som tung och mörk används en ljus natursten. Fotografi av Helen Gunnarsson (2017-05-29).

Figur 28. Bilden visar hur stenmjölsytan kan möta rampen i sten som går längs med terrasserna. För att minska risken för fall möter materialen varandra utan uppstickande kant. Fotografi av Helen Gunnarsson (2017-05-29).

Figur 29. Skala 1:125/A3. Sektion Bb. Sektionen visar stenmjölsytans lutning och en del av trädgårdens växtlighet. Illustration av Helen Gunnarsson & Emma Wikström.

Figur 30. Bilden visar kanten som skiljer planteringarna från stenmjölsytan. Genom att kanten tydligt markerar var planteringen börjar kan trampslitage förhoppningsvis undvikas. Fotografi av Helen Gunnarsson (2017-05-29).

Figur 31. Bilden visar hur stenmjölsytans material kan se ut. Genom att använda stenmjöl istället för gräs blir markmaterialet slitagetåligt för det höga besöksstryck som trädgården utsätts för. Fotografi av Helen Gunnarsson (2017-05-29).

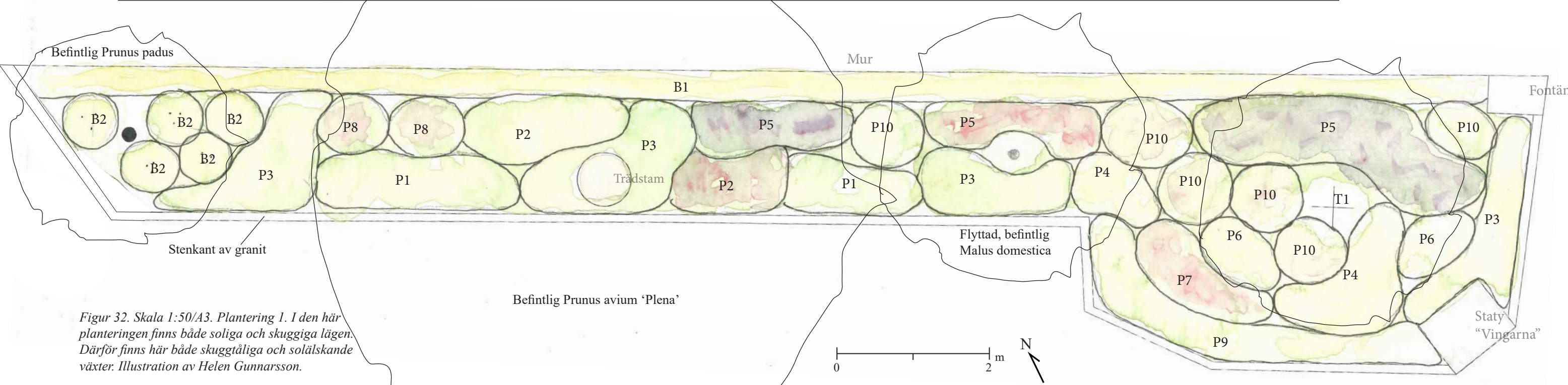
Växtval

Nedan presenteras de växter som förslaget gestaltats med. De är utvalda för att de har en iögonfallande blomning eller annan karaktär. Vissa är utvalda för att de klarar skugga och vissa är utvalda för att de trivs bäst i sol då trädgården har både soliga och skuggiga områden. Vi har också valt växter efter förutsättningen att det ska finnas kvaliteter i trädgården året runt. Detta har åstadkommits genom att välja växter som har olika blomningstid, växter med höstfärger, städsegröna växter samt växter med vinterståndare.

Vi valde en stor del tåliga växter eftersom det då inte gör någonting om några av de arter som är känsligare dör, eftersom det finns en stomme av tåliga växter som garanterar att trädgården är grönskande. Tåliga, pålitliga växter underlättar även skötseln. För att öka intrycket av grönska i trädgården har flera av växterna en höjd över 50 cm. I alla rabatter, förutom i den skuggiga plantering nummer 4, planteras vårlökar för att ge en tidig blomning. Lökarna är inte utritade i planteringsdetaljerna men står med i tillhörande växtlista för respektive plantering. Lökarna ska spridas ut jämnt i planteringen.

I planteringarna har vi placerat ut perennerna så att blomningstid och blomfärg blandas. Längre bak i planteringarna står högre perenner medan lägre perenner placeras i framkant.

Växtlista plantering 1						
T=träd, B=buskar, P=perenn, L=lök/knöl						
Nr.	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Höjd	Bredd/c/c	Blomning	Egenskap
T1	Laburnum alpinum	gullregn	4-8 m	2-5 m	maj-juni	Spektakulär blomning och fint bladverk.
B1	Hydrangea anomala ssp. Petiolaris	klätterhortensia	4-12m	klättrar	juni-juli	Fina stammar på vintern, blommar bra även i skugga.
B2	Spiraea betulifolia 'Tor'	björkspirea	0,8-1 m	0,5-0,8 m	juni	Kanelbruna grenar på vintern och sprakande höstfärg.
P1	Aruncus aethusifolius	koreansk plymspirea	20-30 cm	c/c 25-35 cm	juli-aug	Vit blomning. Trivs i både sol och skugga.
P2	Astrantia major	stjärnflocka	60-90 cm	c/c 30-40 cm	juni-sept	Rosa till rosaröda blommor som står kvar som vinterståndare.
P3	Bistorta affinis	bergormrot	20-30 cm	c/c 25-30 cm	aug-okt	Färgstark blomning i rosa-vitt under sensommaren.
P4	Coreopsis verticillata	höstöga	50-70 cm	c/c 30-40 cm	aug-sept	Långlivad perenn med gula, prästkrageliknande blommor.
P5	Delphinium (Elatum-Gruppen) 'Black Knight'	trädgårdsriddarsporre	120-200 cm	c/c 50-60 cm	juni/juli-aug	Hög perenn med mörkt, blåviolettera blommor på höga stjälkar.
P6	Eryngium planum	rysk martorn	60-80 cm	c/c 40-60 cm	juli-aug	Tistellik perenn med blommor i blått som står kvar som vinterståndare.
P7	Knautia macedonica	grekvädd	50-70 cm	c/c 20-30 cm	juli-sept	Blommar med små, mörkt röda blommor på sensommaren.
P8	Lamprocapnos spectabilis	löjtnantshjärta	70-100 cm	c/c 50-70 cm	maj-juni	Rosa-vita hjärtformade blommor. Ful när den vissnar ner.
P9	Nepeta x faassenii	kantnepeta	30-60 cm	c/c 30-40 cm	juni-sept	Blommar med små, ljusblå blommor. Plantorna bildar små buskar.
P10	Paconia lactiflora 'Pecher'	luktpion	80 cm	c/c 50 cm	juni-juli	Blommar med stora, ljusrosa blommor.
L	Galanthus nivalis	snödroppe	10-20 cm		feb-april	Vita, nickande klockor som blommar redan på vårvintern.
L	Tulipa gesneriana 'Sunny Prince'	tulpan	20-35 cm		april-maj	Tidigblommande tulpan med enkla citrongula blommor.
L	Tulipa gesneriana 'Angelique'	tulpan	45 cm		maj-juni	Senblommande tulpan med dubbla ljusrosa blommor.
L	Tulipa gesneriana 'Queen of Night'	tulpan	55 cm		maj-juni	Senblommande tulpan med enkla, mörkt violetta blommor.

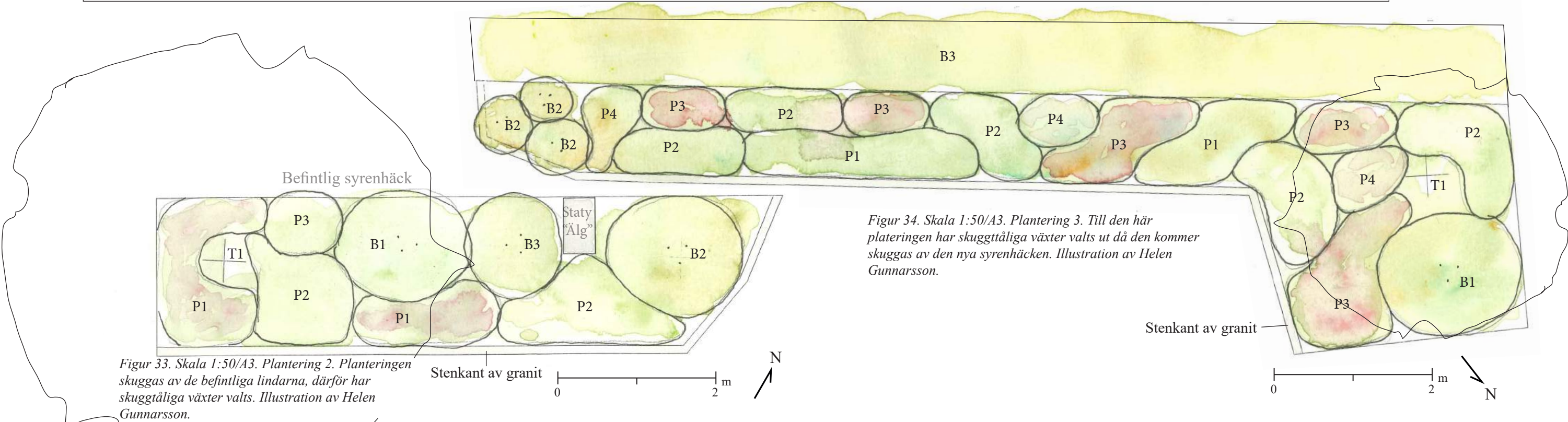

Figur 32. Skala 1:50/A3. Plantering 1. I den här planteringen finns både soliga och skuggiga lägen. Därför finns här både skuggtåliga och solälskande växter. Illustration av Helen Gunnarsson.

Växtlista plantering 2
T=träd, B=buskar, P=perenn, L=lök/knöl

Nr.	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Höjd	Bredd	Blomning	Egenskap
T1	Prunus sargentii	bergkörsbär	9-12m	5-8m	maj	Iögonfallande blomning i rosa.
B1	Hydrangea arborescens 'Annabelle'	vidjehortensia	0,7-1,3 m	0,7-1,3 m	juli-september	Iögonfallande blomning och vinterståndare.
B2	Rhododendron (Caucasicum-Gruppen) 'Cunninghams White'	rododendron	1,4 m	1,7 m	sent i maj/tidigt i juni	Städsegrön.
B3	Rhododendron (Minus-Gruppen) 'Peter John Mezitt'	sort av minus-alpros	1-1,8 m	1-1,8 m	maj	Städsegrön.
P1	Astrantia major	stjärnflocka	60-90 cm	c/c 30-40 cm	juni-sept	Rosa till rosaröda blommor som står kvar som vinterståndare.
P2	Bistorta affinis	bergormrot	20-30 cm	c/c 25-30 cm	aug-okt	Färgstark blomning i rosa-vitt under sensommaren.
P3	Lamprocapnos spectabilis	löjtnantshjärta	70-100 cm	c/c 50-70 cm	maj-juni	Rosa-vita hjärtformade blommor. Ful när den vissnar ner.
L	Galanthus nivalis	snödroppe	10-20 cm		feb-april	Vita, nickande klockor som blommor redan på vårvintern.
L	Tulipa gesneriana 'Sunny Prince'	tulpan	20-35 cm		april-maj	Tidigblommande tulpan med enkla citrongula blommor.
L	Tulipa gesneriana 'Angelique'	tulpan	45 cm		maj-juni	Senblommande tulpan med dubbla ljusrosa blommor.
L	Tulipa gesneriana 'Queen of Night'	tulpan	55 cm		maj-juni	Senblommande tulpan med enkla, mörkt violetta blommor.

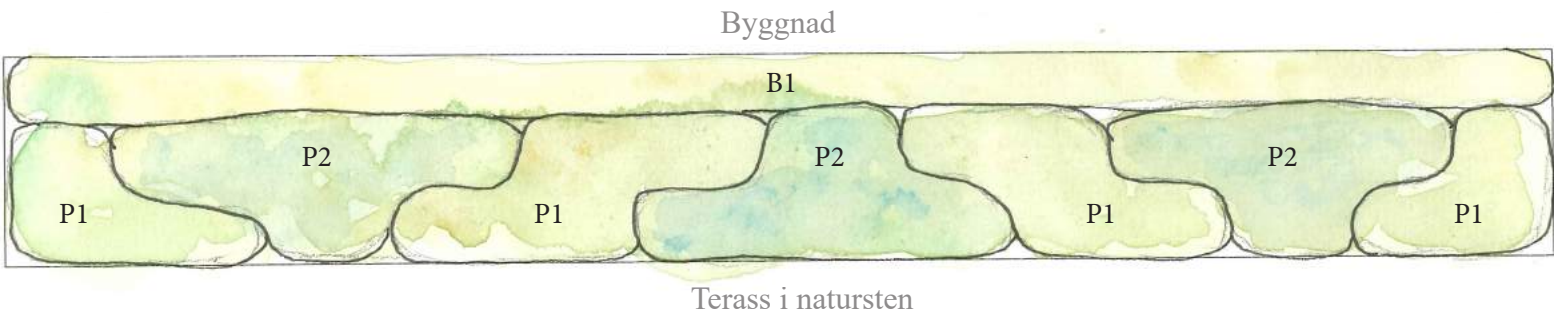

Växtlista plantering 3
T=träd, B=buskar, P=perenn, L=lök/knöl

Nr.	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Höjd	Bredd	Blomning	Egenskap
T1	Laburnum alpinum	gullregn	4-8 m	2-5 m	maj-juni	Spektakulär blomning och fint bladverk.
B1	Hydrangea arborescens 'Annabelle'	vidjehortensia	0,7-1,3 m	0,7-1,3 m	juli-september	Iögonfallande blomning och vinterståndare.
B2	Spiraea betulifolia 'Tor'	björkspirea	0,8-1 m	0,5-0,8 m	juni	Kanelbruna grenar på vintern och sprakande höstfärg.
B3	Syringa x prestoniae 'Isabella'	sort av prestonsyren	2,5-4 m	1,5-2,5 m	juni	Härdigare än Syringa vulgaris. Ljusrosa blommor.
P1	Aconitum carmichaelii	oktoberstormhatt	100-150 cm	c/c 50-80 cm	sept-nov	Hög och mycket senblommande.
P2	Aruncus aethusifolius	koreansk plymspirea	20-30 cm	c/c 25-35 cm	juli-aug	Vit blomning. Trivs i både sol och skugga.
P3	Astrantia major	stjärnflocka	60-90 cm	c/c 30-40 cm	juni-sept	Rosa till rosaröda blommor som står kvar som vinterståndare.
P4	Lamprocapnos spectabilis	löjtnantshjärta	70-100 cm	c/c 50-70 cm	maj-juni	Rosa-vita hjärtformade blommor. Ful när den vissnar ner.
P5	Omphalodes verna	ormöga	15cm	c/c 25-35 cm	maj-juni	Tidig blomning, marktäckare.
L	Galanthus nivalis	snödroppe	10-20 cm		feb-april	Vita, nickande klockor som blommor redan på vårvintern.
L	Tulipa gesneriana 'Sunny Prince'	tulpan	20-35 cm		april-maj	Tidigblommande tulpan med enkla citrongula blommor.
L	Tulipa gesneriana 'Angelique'	tulpan	45 cm		maj-juni	Senblommande tulpan med dubbla ljusrosa blommor.
L	Tulipa gesneriana 'Queen of Night'	tulpan	55 cm		maj-juni	Senblommande tulpan med enkla, mörkt violetta blommor.

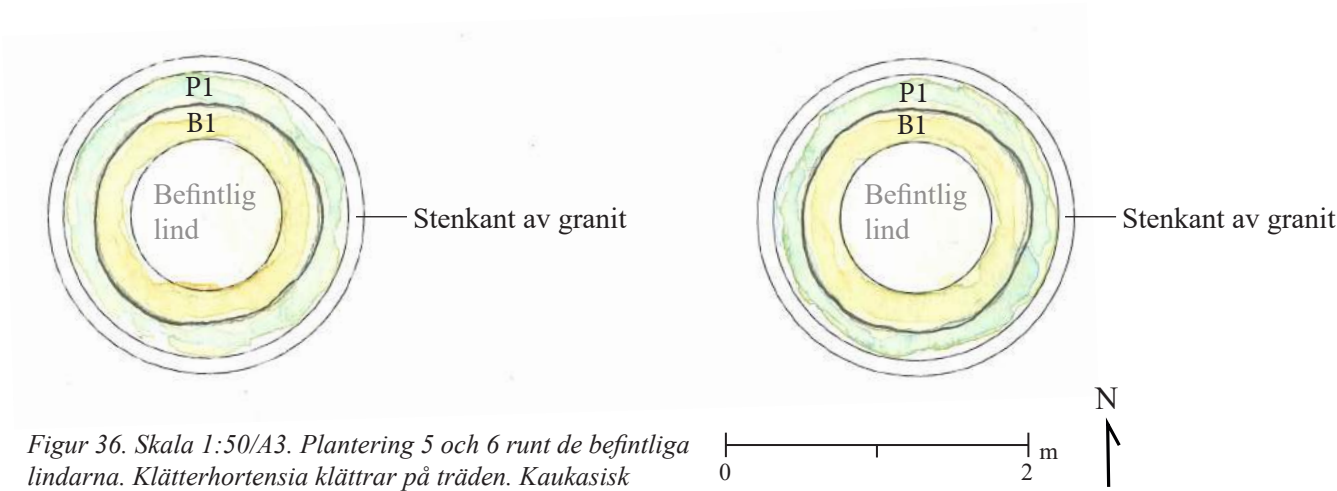

Växtlista plantering 4						
B=buskar, P=perenn, L=lök/knöl						
Nr.	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Höjd	Bredd	Blomning	Egenskap
B1	Hydrangea anomala ssp. Petiolaris	klätterhortensia	4-12m	klättrar	juni-juli	Fina stammar på vintern, blommar bra även i skugga.
P1	Aruncus aethusifolius	koreansk plymspirea	20-30 cm	c/c 25-35 cm	juli-aug	Vit blomning. Trivs i både sol och skugga.
P2	Brunnera macrophylla 'Jack Frost'	kaukasisk förgätmigej	30-50 cm	c/c 30-40 cm	april-maj	Skuggtålig perenn med tidig blomning i ljusblått, vitbrokiga blad.

Figur 35. Skala 1:50/A3. Plantering 4. Den här planteringen är i norrläge intill husfasaden. Därför har endast växter som klarar helskugga valts till denna plantering. Illustration av Helen Gunnarsson.

Växtlista plantering 5 och 6						
B=buskar, P=perenn, L=lök/knöl						
Nr.	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Höjd	Bredd	Blomning	Egenskap
B1	Hydrangea anomala ssp. Petiolaris	klätterhortensia	4-12m	klättrar	juni-juli	Fina stammar på vintern, blommar bra även i skugga.
P1	Brunnera macrophylla 'Jack Frost'	kaukasisk förgätmigej	30-50 cm	c/c 30-40 cm	april-maj	Skuggtålig perenn med tidig blomning i ljusblått, vitbrokiga blad.
L	Galanthus nivalis	snödroppe	10-20 cm		feb-april	Vita, nickande klockor som blommar redan på vårvintern.
L	Tulipa gesneriana 'Sunny Prince'	tulpan	20-35 cm		april-maj	Tidigblommande tulpan med enkla citrongula blommor.
L	Tulipa gesneriana 'Angelique'	tulpan	45 cm		maj-juni	Senblommande tulpan med dubbla ljusrosa blommor.
L	Tulipa gesneriana 'Queen of Night'	tulpan	55 cm		maj-juni	Senblommande tulpan med enkla, mörkt violetta blommor.

Figur 36. Skala 1:50/A3. Plantering 5 och 6 runt de befintliga lindarna. Klätterhortensia klättrar på träden. Kaukasisk förgätmigej och klätterhortensia klarar både sol och skugga och bör därför trivas i trädens lövskugga. Illustration av Helen Gunnarsson.

Diskussion

Arbetets syfte var att gestalta Uplands nations trädgård så att den tillmötesgår de krav som ställs på platsen. Frågeställningen löd: Hur kan Uplands nations trädgård gestaltas så att den klarar det höga slitaget och samtidigt vara en grönskande mötesplats? Nedan följer en diskussion kring resultat, metod, gestaltning samt en sammanfattande diskussion där frågor att arbeta vidare med tas upp.

Resultatdiskussion

Arbetet har resulterat i ett gestaltungsförslag som ger exempel på hur vi som landskapsarkitekter kan gestalta urbana miljöer som utsätts för högt slitage men som samtidigt har plats för grönska och blomning. Resultatet påverkas av att vi valde just Uplands nations trädgård. Gestaltningen är gjord utifrån platsens förutsättningar och resultatet hade blivit annorlunda om en annan plats valts. Arbetet ger därför inte exakta riktlinjer för hur en slitagetålig trädgård för studenter kan utformas.

Det är svårt att kombinera det besöksryck som finns i trädgården med en grönskande och blommande plats. Det finns, som Robinson skriver, inga garantier för hur växtmaterialet kommer utvecklas då det hänger på flera faktorer, bland annat trädgårdens underhåll och skötsel (2011, s.12). Han menar att det alltid finns en mänsklig oberäknelig faktor. Eftersom Uplands nation bedriver pub- och klubbverksamhet med alkoholförsäljning i trädgården, finns det en risk att alkohelpåverkade besökare tar mindre hänsyn till omgivningen. Detta skulle kunna resultera i exempelvis förstörelse eller tramp i planteringarna. Det hade varit värdefullt att besöka platsen kvällstid, när det är pub- eller klubbversamhet i trädgården, för att observera hur besökare beter sig och om platsen hade kunnat anpassas ytterligare utifrån det. Detta var dock inte möjligt eftersom verksamheten i trädgården inte öppnat för säsongen under tiden för platsanalysen.

I *Material i landskapet - att åldras med skönhet* påstår Johansson att i miljöer som redan är smutsiga och trasiga tenderar förstörelsen att öka (Johansson 2007, s.6). Att ge trädgården en gestaltning som visar att platsen tas omhand är därför en aspekt för att minska nedskräpning och förstörelse.

Resultatet av gruppintervjun och enkäterna styrkte vår uppfattning att det inte behövde tillföras nya funktioner i trädgården utan det var viktigare att fundera på hur platsen kunde bli bättre anpassad för de aktiviteter som sker där idag. Studenter är en bred och heterogen grupp vilka kan ha många olika anledningar till att besöka Uplands nation. Det motiverade valet att göra trädgården flexibel.

Vi har under arbetet funderat över hur vi ska hantera det höga slitaget och samtidigt gestalta en trivsamt plats. Resultatet blev en kompromiss mellan upplevelse och funktion. Den större

stenmjölsyta vårt förslag innefattar är mer hållbar för slitage än gräs, men å andra sidan inte lika mjukt och grönt. Stenmjöl är däremot inte lika statisk som en asfaltsyta då det är rörligt och låter mer när man går på det. För att göra trädgården maximalt slitagetålig hade den kunnat asfalteras. Det är dock inte ett alternativ då det hade inneburit att det inte längre varit en trädgård utan snarare något som liknar en parkeringsplats. En av trädgårdens dragningskrafter är sittplatsmöjligheterna i närhet till växtlighet varför vi ansåg det avgörande för trädgårdens karaktär att gestalta den med växter. Hur mycket växtlighet som behövs för att en plats ska upplevas som grönskande är en fråga som skulle kunna undersökas vidare. Vi har utgått från att slitage är någonting negativt. Det kan kanske vara positivt i vissa avseenden och till och med öka skönhetsupplevelsen, ge patina, tillföra liv och historia. Det kan bero på vilken typ av slitage det är och var det sker. Att vi har bedömt slitage som negativt har påverkat vår gestaltning då vi har arbetat för att undvika det.

En bra växtetablering, skötsel och underhåll är avgörande för hur trädgården utvecklas över tid (Robinson 2011, s.13). Kunskapsnivån för att sköta trädgården kan variera då det beror på den som är trädgårdsmästare samt vilka som arbetar på nationen. Det finns därför inga garantier för att trädgårdens växtmaterial kommer utvecklas på önskat sätt. Vi tror att det någorlunda begränsade antalet arter och planteringsmönstrernas stora fält för de olika arterna kan underlätta skötseln. Att utveckla en skötselplan för trädgården hade kunnat vara nästa steg i arbetet.

Nationens begränsade resurser har påverkat förslaget utformning. Exempelvis hade asfaltsområdet kunnat göras om med ett annat markmaterial för att passa bättre in i trädgården. Resurserna påverkar också skötselmöjligheterna av trädgården. Om det hade funnits möjlighet att anställa en trädgårdsmästare på heltid hade ett växtmaterial som kräver mer intensiv skötsel varit möjligt. Platsens växtzon har även det påverkat valet av växter.

Hur vi som landskapsarkitekter ska förhålla oss till trädgårdens historia i relation till nutidens behov är en fråga som uppstått under arbetet. Den analys om hur trädgården kan ha sett ut och använts historiskt hade kunnat göras grundligare med fler olika analyser för att få mer kunskap om hur den sett ut historiskt. Det går att fråga sig om en strävan att försöka återskapa något som det har sett ut förr är möjligt eller ens önskvärt. Uplands nation har utvecklats och stilideal förändras. Att veta vilken tid som är värd att ”återskapa” är också en fråga som i så fall behövs ta ställning till. Resultatet har blivit en kompromiss där detaljer från förr bevarats och används i kombination med dagens funktionalitetskrav. Vi har utformat en gestaltning som vi, utifrån vår egen smak, anser samspelar med platsens historiska karaktär. Det hade även kunnat göras vidare analyser av trädgårdens sammanhang i Uppsala för att få en större förståelse för platsens del i staden.

Att göra platsen mer tillgänglig har även varit en del i gestaltungsarbetet. Det var en utmaning att förhålla sig till tillgänglighetsaspekten då platsen har en brant lutning och

nationshuset heller inte är tillgänglighetsanpassat. Det hade behövts en mer omfattande undersökning kring tillgänglighet och platsens förutsättningar för att optimera den ur ett tillgänglighetsperspektiv. En stor brist på platsen idag är att huvudentrén från Sysslomansgatan till trädgården inte är tillgänglig för rullstolsburna. Då nationens fastighetsgräns slutar vid entrégrinden har vi inte undersökt möjligheterna för en tillgänglighetsanpassad ramp från Sysslomansgatan in till trädgården. En ramp hade gjort trädgården mer tillgänglig.

Metoddiskussion

Att dela upp arbetets metod i förstudie och gestaltning gjorde att vi fick en tydlig struktur att följa i vår process. Även om designprocessen inte är linjär hjälpte det att ha metoden att falla tillbaka på när vi hade svårt att ta oss vidare.

Det gav arbetet ett brett informationsunderlag att låta de som arbetar heltid på nationen rita på underlag av trädgården och sedan prata om vad de ritat. Vi kunde då ta del av flera aspekter som vi inte var medvetna om innan intervjun. Samtalen ägde rum inomhus på grund av dålig väderlek, annars hade en samtalspromenad i trädgården varit möjlig. I enkäten fick vi svar från en bredare målgrupp som inte vistas i trädgården lika ofta som de som arbetar heltid där. Då enkätfrågorna var allmänna gjorde det att svaren från de tillfrågade inte berörde alla trädgårdens aspekter. Om frågorna i enkäten hade varit mer specifika hade vi kunnat få fler svar som rörde specifika frågor exempelvis tillgängligheten och växtligheten i trädgården.

Slutsats

Att göra stadens offentliga grönområden mer slitagetåliga är kanske inte den optimala lösningen för att fylla människors behov av grönska. Högt slitage på befintliga grönområden behöver inte betyda att de bör bli mer hållbara för slitage, utan skulle kunna ses som ett tecken att det behövs fler tillgängliga grönområden. Viktiga kvalitéer kan gå förlorade om det är för hårt tryck på grönområdena. Då vistelse i gröna miljöer är viktiga för människors välmående (Klingberg 2017) kan vi fråga oss om det ur ett stadsplaneringsperspektiv finns tillräckligt med grönområden i och i närheten till städer.

Referenser

- Bostadsnära natur: inspiration & vägledning*. 1. uppl. (2007).
Karlskrona: Boverket. Tillgänglig: <http://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2007/bostadsnara-natur/>
- Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl.
Malmö: Liber
- Ekström, L., Wikblom, I. (2014). *Studenternas arbetsmiljö vid Uppsala universitet* (Rapport 30:13/14). Uppsala: Uppsala Studentkår. Tillgänglig: <http://www.uppsalastudentkar.se/aktuellt/studentvarlden/2014/var-tredje-student-upplever-stress-och-psykisk-ohalsa-som-hinder-i>
- Gehl, J. (2010). *Cities for people*. Washington: Island Press
- Hallqvist, J., Nordén, K. & Wändel, M. (2017). *Perenner.se* <http://perenner.se/> [2017-05-29]
- Institutionen för Stad och Land (2015). *Växtkompendium träd och buskar* [internt material]. Uppsala: Sveriges Lantbruksuniversitet
- Institutionen för Stad och Land (2014). *Perennkompendium* [internt material]. Uppsala: Sveriges Lantbruksuniversitet
- Johansson, Desiree (2007). *Material i landskapet: om att åldras med skönhet*. Stockholm: Arkitekternas forum för forskning och utveckling (Arkus)
- Klingberg, J. (2017). *Naturen minskar stress*. Göteborgs botaniska trädgård, 2 januari. <http://www.botaniska.se/sv/kulturplattformen/Goteborgs-Botaniska-Tradgard/Startsida-Goteborgs-Botaniska-tradgard/Forskning-/motforskarna/Platshallare---Forskare-GBT/Naturen-minskar-stress/>
- Länsstyrelsen Stockholm (2012). *Gamla träd i stadsmiljö – så kan de räddas* <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/nyheter/2012/Pages/gamla-trad-i-stadsmiljo.aspx> [2017-05-29]
- Nord, Lennart. (1995). *Bemästra världen – Om skissens potential i skenet av jaget/miget som ny tankefigur*. Nordisk arkitekturforskning. Nr 4. s. 133-152. Stockholm. Forum. <http://www.lennartnordarkitekt.se/UserFiles/Bemstravrliden-95.pdf>
- Robinson, Nick (2011). *The planting design handbook*. 2. ed.
Aldershot: Ashgate
- Rätt tätt: en idéskrift om förtätning av städer och orter*. [Elektronisk resurs]. (2016). Boverket. <http://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2016/ratt-tatt-en-ideskrift-om-fortatning-av-stader-orter.pdf>
- Uplands nation (2017). *Om nationen*. <http://www.uplandsnation.se/om-nationen> [2017-04-24]
- Uppsala kommun (2017). *Uppsala kommuns kartverktyg*. <http://kartan.uppsala.se/cbkort?&profile=allman> [2017-05-17]
- Uppsala universitet (2017a). *Uppsala universitet i siffror*. <https://www.uu.se/om-uu/i-korthet/siffror/> [2017-06-01]
- Uppsala universitet (2017b). *Nationer*. <http://uu.se/utbildning/studera-i-uppsala/nationer/> [2017-05-17]
- Zetas Trädgård (2016) *Zetas Finsmakarens Trädgård*. <http://www.zetas.se/> [2017-05-29]